Андрэй Бурсаў

ДЗІВІН

АНДРЭЙ БУРСАЎ

ДЗІВІН

(граняслоўі 1995—2002)

МЕНЬСК
2002

Аўтар выказвае шчырую падзяку

AVTO KLAD®

www.autoklad.com
/017/ 209-61-98

Першая кніга граняслоўяў Андрэя Бурсава, творнага кнігатаю зьнябыткаваных шэптаў і шліхтару вільготных гукаў. Амаль кожная новая ява нараджаецца ў сутаргах і пад ёкат усеагульнага цкаваньня. Трэба быць самавітым літаратурным альпіністам каб узкараскацца па рызыкаватых вытворах аўтара, словы ў якога вішчаць і выюць ад нечаканага суседзтва, і таму быццам набываюць новую гукавую афарбоўку, а іх сэнс калыхаецца. Слоўцы, пазычаныя з глуханямотных старазховаў крывічанскае, ліцьвінскае й іншых веляможных беларускіх моваў, узпрымаюцца як ялмужныя знаёмцы з раптоўна незнаёмымі рысамі ці як адамантавыя незнаёмцы зь нечым вельмі знаёмым. І менавіта таму "Дзівін" — лепшае зельле супраць эстэтычнага ачмурэньня.

АНДРЭЙ БУРСАЎ

ДЗІВІН

ISBN 5-94716-006-4

©Невский Простор, 2002
©Бурсаў А., 2002

ЗЬМЕСТ

Зьміцер Вішнёў. *На волю — са склепаў* 7

I. Хай жыве і пасецца беларуская птушка бацян!!!

Шархубэль 13
Дудзьдзё 14
Гіякінт 15
Фарбы песьні 15
Ноч 16
Знак? 17
Дайма 17
Царноч 18
Нактурны 19
Зпаміж 20
Карункі 21
Жывое сэрца 22
“Белыя кроплі...” 23
Вятрыска 23
Лілея 24
Маркотны 24
“Не разставайцеся...” 25
???? 25
20 26
Труне 27
Кроплі 27
“Я калісьці...” 28
Ня π 28
“Калі сьпіцё...” 29
Целаў 29
АН 30
Ich 31
Палка 31

II. Горад Бāрсаў

Street Spirit 35
Кій 36
L'anterna 36
Руж 37
Чара 37
Камянецкі стоўп 38
Закутак 38
Вецер хоча паліць 39
Тоеж 40
Белы 40
“Сіняя пашча...” 41
Стрэлка 41
NYC 42
Проша! 42
Проф 43
Ilga 44
Шаша 45
Пакой 46
Джалка 47
Мухі 47
Лужынамі 48
Горад Бāрсаў 48
Jāny 49
“Знадвор'е ў...” 50
Шлюбаваньне 50
Цацка 51
Нура 52
Сьвечкі 53
Труба 53

III. BELARUS' — краіна выблюдкаў

Злодзей 57
Базылішак 57
Шмат 58
Бурнос 59
"Па звычцы..." 60
Тварык 60
Саскі 61
Непатрэбнасьці 62
Колы 62
Ябры 63
Краіна выблюдкаў 64
Ніхто 65
Бывай! 65
Arbor Vitæ 66
Ікаўка 66
Бабулькі 67
Вандроўнік 68
Тыкеля 69

IV. Мелюзіна

Касьцёр 73
Паленьні 73
\+ 74
Бусел 74
Вачыма 75
Разьвітаньне 75
Vecmoku 76
Jaunmoku 77
Клён 78
Т 79
"Нявінныя ня..." 80
Кары 80
Плойму 81
Aprior 82
Мне 82
Цягнік 83
Камяні 84
"Твае шэпты..." 85
Ежи 85
Бус 86
мАРНАвІТа 87
Лю-лё-ля 87

V. Велягорыка

Гянюк 91
[шу:п] 92
Ёўбала 92
Аўгінь 93
Зьмітра 93
"Калгасьнік рэжа..." 94
АСП 94
"Ці ведаў..." 95
Show 95
Anthem For Hymn 96
Генька 96
Тымойадзін 97
"Мабыць неба..." 98
Сеззоны w ъъаду 98
Athenæum 99
Пярун 100
T(r)y 101
Зрэнка 102
Лёт 102
Beau Monde 103
"Слухаць званкі..." 104
Chanticleer 104

Ліхтар жыцьця 105
Рэвень 106
“Як сынайскі...” 107
Струмкар 107
Без 108
Фантазма 108
Каўнер 109
Wanna 109

VI. Блявярзá

Забі яго! 113
Срэбрам 114
Варажбіт 114
Царалень 115
Пара 116
Янгол 117
Пііт 118
Валь 119
Неба 120
Званок 121
Быльлё 122
Жала зьпеў 122
К-к-крыш 123
!!!! 124
Сноў 125
Кудроў 125
“Дзе-небудзь на...” 126
Лік від 126
і і 127
Сёлета 127
Калюмны 128
3 129
Зьлепкі 129
Маланкамі 130
Пытальнік 130
2 ночы 131
Ніц 131
Хамэлявон 132
Ш+ 133
Здаган 134
Ўсё 134
Каліб 135
ТАЯ 136
Хвілін 136
Сор’я Мор’я 137
Лямбой 137
Зіма 138
Зваліцца 138
16 139
Разьдзёрты 140
Юзьнік 141
ВБР 141
Ягоная й мая 142
Jim 143
Тваім-маім 143
Блохі 144
“Ня вартае...” 145
Тайна я 145

Чаму зноўку псуцца брыцькі? 146
Панікоўскія хоўткі 149

Жыцьцё як відэлец
Дзень як лыжка
Ноч як нож
Сьмерць як кніжка

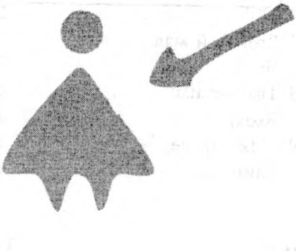

НА ВОЛЮ — СА СКЛЕПАЎ

Нехта бярэ на ўзбраеньне купалаўскія матывы, а нехта — футурыстычныя фаўстпатроны. Хочацца сказаць: а трэйція рушаць сваім шляхам,— і гэта таксама будзе няпраўдаю. Бо выслоўе "ісьці сваім шляхам" чамусьці ўзпрымаецца большасьцю грамадзянаў як заклік да адмаўленьня традыцыі. Што ў прынцыпе сьмешна. Аднак адно адному можа зусім не супярэчыць.

Андрэй Бурсаў у беларускае літаратуры чалавек не выпадковы. Можна толькі казаць пра паэтычныя ападкі душы. Ягоныя творчыя практыкаваньні напачатку нагадалі мне "заумь" расейскага паэта Ільлі Зданевіча, але, прыгледзеўшыся, я вынайшаў у карагодзе літараў зусім іншую шматсэнсавую структуру. Тады мне стала цалкам зразумела: аўтар шпацыруе Пятым шляхам — танкаваю калёнаю, дзе замест "Т-34", "пантэраў" і "тыграў" — гістарызмы, дыялектызмы, прафэсіяналізмы й слэнгавыя словы. І ў гэтым ёсьць свая містыка (прыстаўкі, карані й суфіксы ператвараюцца ў "вельмі спэцыфічныя" патроны дый снарады), — адна зброя можа быць гатычнаю, а іншая — з часоў ракако. Колы грукочуць, але праз іх пазьпяваюць прашмыргнуць маленькія вусені, што й утвараюць надзвычайную сыстэму сымбаляў.

Вершы А. Бурсава — зусім ня ўзор прыгожага пісьменства. Ім уласьцівая пэўная незавершанасьць, каструбаватасьць. Тым ня меньш, ёсьць і для іх ладнае музычнае суправаджэньне. Падобнае тлумачыцца даволі проста: аўтар гуляецца ня столькі са словам, колькі

з гукам, што ірвецца на волю са склепаў: “Ў надзейным надвячорку // Дзе ўсё жыве як трэба // Ты Чорнае Вятрыска // Зьпяшаесься на неба”. Гэтыя “недарэчныя чаканасьці” надаюць паэту імідж брутальнага рамантыка. Такі дзівосны факт, магчыма, выклікае абурэньне і ў прыхільнікаў традыцыі, і ў прыхільнікаў ейнае дэканструкцыі. Але ж назва кнігі “Дзівін” упісваецца ці, дакладней, угрызаецца ў паперу надта натуральна. Дарэчы, да гэтае думкі мяне падштурхнуў Ігар Логвінаў, які, гартаючы будучае выданьне, пачухаў сваю рудую галаву й зказаў: “Літары. Выдатна. Добры падбор гарнітуры”. І — раптам усё разпаўзлося па рацыянальна-іранічных рэйках на свае шыфраваныя мейсцы. Чарвякі сьлізнулі на кручкі. Суркі зхаваліся па норках. Прусакі патруціліся. Слон разьціскнуў вусатага чыноўніка. А паэт Бурсаў зашаптаў заклёнамі.

У васобе Андрэя некалі існаваў НЕХТА (быццам зь цемрачы несьліся глухія ўдары шаманскага бубну). “Мэталёвым бляскам // Ад чорнага вядра // Зьдзімаю зь цябе майткі // Бо ты таксама я”. Дакладней, Бурсаў маліўся каля НЕЧЫХ мармуровых калёнаў, і гэтымі малітвамі былі тэксты будучае кнігі. Эгацэнтрызм паэта, здаецца, перасягнуў увесь беларускі магчымы й немагчымы радыкалізм (дык маліўся ці вядзьмарыў?). Хоць гэта й гучыць патасна, і фармуе з аўтару кагойсьці надта надзямнога. Не палохайцеся: Бурсаў можа быць і проста бурсавым (і ўжо ніколі ня барсам!) — дробным барсуком — злосным пакрыўджаным зьвярком, што скардзіцца на ўвесь сьвет: “Ня трэба больш шукаць // Мяне ўжо ашукалі // Ні плянаў будаваць // Усё адплянавалі // Не прадугледзелі // Тут на мяне

забылі // Наўрадці здагадаюцца // Што апрыёр забілі".

І ўсё ж на паэта ў большай ступені ціскнуць зоркі. І барсук выпаўзае са сваёй шахтавай нары. БОГА — менавіта пад такім псэўданімам ведаюць Андрэя Бурсава. Усе публікацыі, што папярэднічалі выйсьцю "Дзівіна", аздаблялі гэтыя чатыры магічныя літары. Надта прэтэнцыёзна — у гэтым бачны жорсткі выпад супраць грамадзтва й момант магчымага суіснаваньня зь вечнасьцю: маўляў, мы (Бурсаў і БОГ? Ці Бурсаў і МЕРАТ?) гаворым штодня. Да прыкладу, сустрэліся ўчора й папілі смачнае кавы, а пазаўчора пасьнедалі сардэлькамі: "Лё-лё-блё лё-лё-блё лё-лё-блё-лё лё-блё-лё". А можа, усё значна прасьцей і тлумачыцца патаемнымі жарсьцямі аўтара. Бога — значыць парушыць сучасныя ўяўленьні пра каханьне. Бога — відавочная абарона супраць нападаў ворагаў. Бога — значыць быць сонцам і бачыць вышэй за астатніх.

Тым ня меньш, можна зразумець аўтара, які нарэшце прыйшоў да асэнсаваньня свайго сутнаснага Я й пазбавіў сябе ад псэўданіму — ад бозкай аўры. Праўда, таўро, як вядома, зьвесьці вельмі й вельмі цяжка. "Трэба шукаць карані", — зкажа чытач. І я пагаджуся: вытокі таўраваньня. Бо відавочна, што аўтар сьвядома балянсуе на хвалях паэтычнага канхлікту.

Неяк адна маладасьведчаная журналістка ў мяне запыталася: "Пэрформанс — гэта мастацтва пратэсту?" І я шчыра яе запэўніў: "Не". А пэрформэр Ільля Сін на гэты абывацельскі выпад добра адказаў: "Тады паэзыя — сродак для прызнаньня ў каханьні". Мне падаецца, што адзнакаю якасьці для творчасьці Бурсава ня можа быць толькі пратэст. Тое, што паэт мяняе

скуру штодня, як іншапляцэнтнік, не выклікае непаразуменьня й даўно агульнавядома. У паэзыі вірююць адныя жарсьці, у жыцьці — іншыя. І няхай нехта аб'ядноўвае першае й другое ў вадну выяву; гэта ня проста ягонае дасягненьне — гэта ягоная праблема. “Будзь звычайным ты будзь маргінальным // Заставаўся б ты лепей у сьне”. Паэзыя Бурсава працятая тысячамі trip-hop'аўскіх рытмаў, у гэтым сэньсе ён блізкі да творчасьці гарадзенскага паэта Юрыя Гумянюка.

Калі я ўзяўся чытаць друкапіс гэтае кнігі, большасьць маіх паплечнікаў вынесла па Андрэю Бурсаву такі вэрдыкт: “Нудна. Нецікава. Срамаслоўе. Блукае ў квадратах адной думкі”. Я не зусім згодны з гэтай пазыцыяй. У 1999 годзе ў Стакгольме на выставе “Пасьля сьцяны” адзін з мастакоў выставіў шмат вялізных фотаздымкаў (у чалавечы рост), дзе красаваўся разтыражаваны партрэт вайскоўца. Верагодна, што такі прыём няблага жывіцца мясам постмадэрнізму. Бо можна прыгадаць і “разкручаны” твор Мілорада Павіча “Хазарскі слоўнік”, які існуе ў дзьвюх вэрсіях — жаночае й мужчынскае, прычым адрозьніваюцца яны, як зьцьвярджаецца, толькі адным словам.

Зьміцер Вішнёў

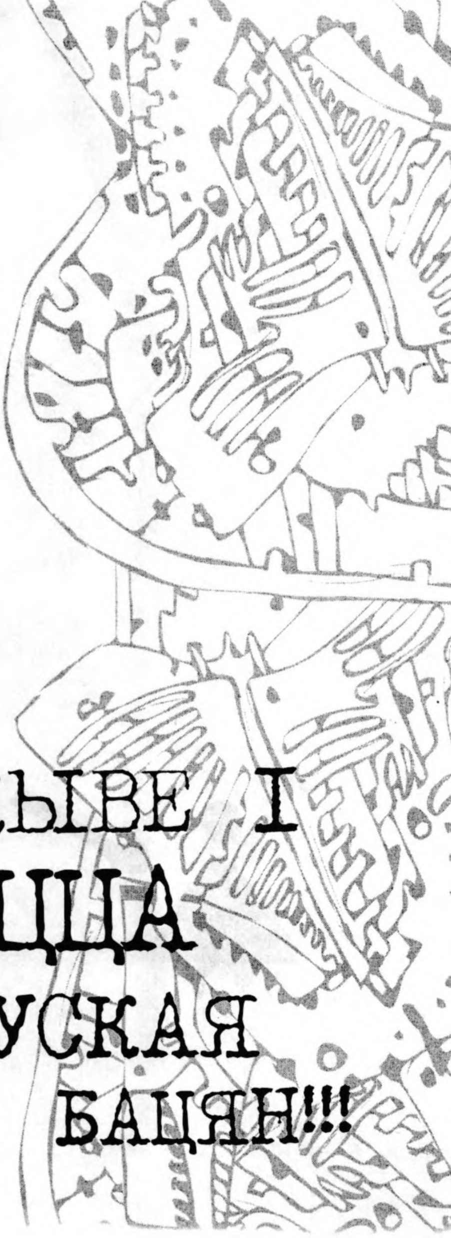

1.

ХАЙ ЖЫВЕ І ПАСЕЦЦА БЕЛАРУСКАЯ ПТУШКА БАЦЯН!!!

Зтрупянелыя вочы
На вінкэль азызалі
Да драсёна ахвочы
Заштурхоўваў я іх

Зпакваля надакучыў
Рэсьнічасты абсорбэр
І на хустку са шлякам
Рыпс пачаў я шпуляць

Вось адзін вірлавокі
Пакалупаны моцна
Каптэнармус зхапіў
І сасьцёбваць пачаў

Як руплівы пястун
Я жадаў прылашчыцца
Але быў прыгаблёван
Рэлятыўны паньцэр

Трэ было паднапяцца
Воўнамыйку пахрумстаць
Андарак чвякануць
Але я рачкаваў

А на тыя шчамлёткі
Дэбітор гугняваты
Узвалок гуміл яккі
І эбуліяскоп

ШАРХУБЭЛЬ

Ці варта біцца галавою
У што перамагчы ня здольны
Навошта ўзрушываць пакуты
Ўсё роўна ты ня будзеш вольны

Нашто трызьня і слоў зпакуса
Ды вільгацьцё нэрвовых клетак
Ты ведай мчаць ужо часіны
Шукаць дудзьдзё каханьня кветак

Жыцьцё якое пройдзе тут
Ўсё ж не пазбавіцца пытаньня
Чаму ж ня зьведаў я тады
Тых хто знаў кошт выратаваньня

Усіх хто ведаў дзе яно
Ня знойдзеш побач ты з сабою
Таму жаданьняў узпамін
Заўсёды будзе жыць маною

ДУДЗЬДЗЁ

Зпаміж мужчынскім «так» і «не»
Ператварыўся ў дыск
Душою загавеўся ўжо
Я мэрам абэліск
16

Адчыніліся вочы
Ўсюдыіснага смутку
Запяяла нудота
І таму так балютка

Фарбы песьні журботнай
Нікавеюць паволі
Рэшткі цёплай самоты
Гімн пяюць мне аб волі

Разам зь імі і сэрца
Запаволіць хаду
Я павінен забыцца
Але ўсё ж не магу

ФАРБЫ ПЕСЬНІ

Зэфір мяне западабаў
Прасоўвываць іголкі
Я зпрабаваў усё жыцьцё
Мясені зьбіў на зёлкі

15 19

Надзіцца ноч у вакудны затулак
У юрнай асоцы шукае прытулак
Вабіць амяга абнімам маркоту
І зікры даткліва скумацяць самоту

Слушна злуюцца ў бажанай сласноце
Згаршэньня ня знойдзеш у той адзіноце
Халепа сыдзе хлусьня застанецца
Блазнота хаўрусьнік калі ён прачнецца

Прымрак прынадзен калі ён патрэбны
Нікога няма бо ўсе словы ганебны
Тоскна і млосна няма з кім сварыцца
Абноч ноч жадае табою змусьціцца

НОЧ

Рукі са скуры зморшчаны пальцы
Вялікі Зпаказны Сярэдні Пярсьцяк
Мезяны зрэзаны ён без патрэбы
Маленькі пазнокаць ня зьмерзьне і так

Чорныя рукі пальцы на зкладках
Маршчак на далонях кулак-дуля-fuck
Хто іх зьціскае Нашто разпранае
Чаму яны разам Каму гэты знак

ЗНАК?

На апошні паверх ідзе мокры дождж
З вушэй і ноздраў паўзе жоўты хвошч
А шаснаццатай ночы адчыні лязо вачэй
Хай зьпякотныя зубы жадаюць людзей

Ветразі ззаду бойка за навальніцу
Сярэднія надзеі псуюць усю зпадніцу
На лесьвіцы сонца зпаміж ім Дайма
Размова пра жыцьцё якога ўжо няма

ДАЙМА

Зачыніліся дзьверы
З-за іх ня чутна сьвятла
Як сіпаг між вушамі
Ў вачох хапае бяльма

У валынцы ня знойдзе
Ратунку слодычны чмель
Прымарокаў каханак
Тут вохшчыць сіні друмель

Ліхтары зазьпявалі
Яму пра погляд труса
І ў змаганьні са сьмерцю
Ваду аджаліць аса

Бо як зь ім ні змагайся
Усіх адолее ён
Прымарокаў каханку
Ізноў выносяць праклён

Але вузьцішнасьць сыдзе
За дзьверы пойдзе Царноч
І ніхто не пабачыць
Да чаго каханак ахвоч

Ня ўнікнуў дыску небарака
Я на галоў камусьці паў
Лабатнік той заўжды набраклы
Хлапец такога не чакаў
16 21

Найлепшыя часіны я баўлю час адзін
І лепшы падарунак аб гэтым напамін
У грукаце зпакою і цемрадзі ўсіх слоў
Ў нактурных пацалунках ад сутнасьці званкоў

Дзе чорныя аб рысы раз маляваны твар
Дзе блікі цыгарэты выбітнейшай з пачвар
Калі ўсяго няма і ў той жа момант ёсьць
Калі ўладарыць той хто мае ў сэрцы поўсьць

Памножаныя рухі на розьніцу ідэй
Слабейшы вінен тым хто ўсіх заўжды слабей
Ад соткі хваляваньняў ня варты перамог
І ваяры жывыя і не забіты цмок

Зпаміж барвенькаў ціхіх сноў
Зазпадабаўшы дрэваў цень
Ў сьвятле пазорных ліхтароў
Ляжаў дзяцюк што дзіўны зьцень

Ў руцэ міргала зырка сьвечка
Як мятлікі зьпявалі думкі
Ноч зачыніла вечкай дзень
На бусьнях зьцёрла ўсе малюнкі

Ён зпачываў сьвярбеў агонь
Нехта паклаў на грудзі трэску
Дрымотнік зьціскнула далонь
Ягоны твар сьвяжэй за фрэску

Напэўна спаў ён бачыў сны
Здавалася ня дыхаў нават
А ведзьмакі і сьвятары
Вакол яго рабілі сабат

І вось уночы нечакана
Ператварыўся ў кветку ён
Ягойсьці павіткі парушыў
А я ня дыск я відасон

19 ГІЯКІНТ

Пакой нікога курна ціш
У сьвечнік курацца запалкі
Я зьціскнуў розум я лічу
Я сэрца рэжу на кавалкі

Затым усім каго кахаў
Дашлюць па пошце мяккі клунак
Спадзеў я маю сэрца кус
Для іх найлепшы мой дарунак

А дух душа астанак мой
Надзеі погляды і думкі
Ў якіх нічога больш няма
Хай зь іх павук зпляце карункі

КАРУНКІ

У запляваным пераходзе
Дзе ўсе зьпяшаюцца ў мэтро
Дзе лямпачкі заўжды сьляпыя
І прадаюць адно друхло

У найсьмярдзючым закутку
З гандляркамі цыгар ды кветак
Мне свой тавар прапанаваў
Напаўжывы п'яны падлетак

Ён не жадаў ніякіх грошай
Усё што мне хацеў зказаць
Каб я забраў ягону торбу
І здолеў дома захаваць

Хлапец памёр у хаце кайстру
Я ад чыніў і ўбачыў ў ёй
Жывое сэрца ў зкрынцы зь векам
На шкло кідалася крывёй

Зьпяшаецца жыцьцё ў нябыт
І я стары трэ ўжо сыходзіць
Але ў куфэрку як раней
Жывое сэрца карагодзіць

Дык хто ж ён быў Зь якой нагоды
Ён сэрца мне сваё аддаў
Гадоў мо дзьвесьце ў дамавіне
Адказаў марна я шукаў

ЖЫВОЕ СЭРЦА

Белыя кроплі ляцяць праз вакно
Занавесь сіняя песьціць сьвятло
Кволыя рыскі ксэрачаць ятро
Й тольмі ня ты не ўзгадаеш яго

×××

Ў надзейным надвячорку
Дзе ўсё жыве як трэба
Ты Чорнае Вятрыска
Зьпяшаесься на неба

Ў ваблоках шчырных песьціш
Там шлях скупых гадзінаў
У дросных людзях бачыш
Адно што згустак кпінаў

З табой заўсёды карціць
Мне быць у пастцы разам
Я веру стрэмкаў з думкаў
Пазбавісься ты з часам

Ёсьць толькі некалькі дзьвярэй
Якія нельга н'адчыніць
Уздоўж крывога калідору
Каля балясін Ён ляжыць

* * *

Сьвятло несапраўдных сонцаў
Ў завулку маркотным імжыць
Нехта крочыць насустрач
За ім яго цень бяжыць

Хістае мой подых вецьце
Сустрэцца тут з кімсьці сюрпрыз
Ён мяне ігнаруе
Ідзе галавою ўніз

Бліжэй да яго хілюся
Я чую ў грудзёх незпакой
"Вось дзе вецер сьцюдзёны"
Мяне адагнаў рукой

У нейкі пад'езд зашыўся
Замерзлы здраньцьвелы дзяцюк
Цень за мною ляціць каб
Зьбіраць на палёх аўсюк

МАРКОТНЫ

Не разставайцеся з каханым ані дзень
Падманны прыгасьці наўзьвершнага паганьства
Не залішайце любасьці былых імгнень
І не зьпявайце гімн скупым айцам каханьства

×××

Ўсё скончылася раптоўна
Ніхто не пазьпеў заўважыць
Зьніклі усьмешкі і лёсы
Ня прыдзецца болей бачыць

Куды ўсё пайшло Навошта
Ці варта варту шукаць
Мо трэба ісьці далей
І новыя гукі гукаць

А можа мажлівасьць адужыць
Напэўна пэўна пінаць
Здаецца зданям зьесьці
Надзейна надзею зхаваць

????

26

У пакоі няма ні сьвятла ні паветру
Нас дваццаць мы ўсе кагойсьці чакалі
Ды раптоўна над намі адчыніліся вокны
Ты зьявіўся і ўсе псальмы зазьпявалі

Я ўсё бачыў як Ты забіраў да сябе іх
У вабдымках надзейна даваў ратаваньня
Вечар кожны адзін з дваццаці не вяртаўся
Ўсе лічылі Цябе ўвасабленьнем каханьня

Там я мроіў аб тым каб быць разам з Табою
Твае вочы мяне не жадалі заўважыць
Ты заўсёды глядзеў на таго хто быў побач
Я малітвы чытаў каб Цябе не зьняважыць

У вапошнюю ноч я застаўся адзіны
Ты ўзяў у рукі мяне і запальнічкай цьвіркнуў
Тры хвіліны я жыў я лятаў і я дыхаў
Я наіўна лічыў што ніколі ня зьнікну

Пачак скончыўся больш цыгарэтаў ня будзе
Надышоў час для іншых паверыць у мары
І хоць зьзяюць усюды залішнія думкі
Хай забойцы ня знойдуць чаканай ахвяры

Маёй найлюбае труне
Жыцьцё я ахвярую
Зкладальнікі што ёсьць ўва мне
Чырвоным ветрам здую

Адсалютую ўсім бывай
І зьнікну незьнікома
Ляжаць жадаю дзе мой край
Плыве ніц нерухома

ТРУНЕ

Кропкі згарэлі адна праз адну
Чырвоныя кроплі зьніклі раптоўна
Полымя сьлізка глытае сьліну
І ўсюды усе зьпяваюць чароўна

Вынесьлі кветкі зпакою няма
Бо нехта сіпіць Ня тое! Тры дозы!
Подых зпыніўся мая галава
Вачыма хапае даўкія сьлёзы

КРОПЛІ

Я калісьці быў апошні
Ты напэўна быў патрэбны
Хутка буду я залішні
Зазьпяваеш ты хвалебны

×××

Ня пі вады з далоняў гэтых
Ня лашчы барады і твару
Калі адрамантуеш вочы
Ты не пабачыш зноў пачвару

Бо ў момант той усё адыдзе
А ты пазбавісься мяне
Ня здольны больш ні піць ні лашчыць
Ты будзеш жыць адны́мі не

Хрумстаць у думках туманамі
Зчарсьцьвелым сьнегам і лістотай
Ніколі гэтага ня будзе
Ты чалавечая істота

Калі сьпіцё і ў думках ціша
І вы ляжыце на сьпіне
Дык зачыняйце рот і вушы
Ноўды хто-небудзь запаўзе

×××

Калі ты дотыкам сваім
Нагамі глебу калыхаеш
Жыцьцё на кветкі аддаеш
Ды на мяне не заўважаеш

Я адчуваю подых твой
Глытаю кожнае імгненьне
Мне мрояцца ня рої мрой
А губаў зтрыманых зір'еньне

Я не разьлічваю але
Нябачных целаў пацалунак
Заўсёды б'ецца ў галаве
І толькі гэта мой ратунак

Калі нідзе не атрымаў
Лілею зь лікам Люідора
Вяртайся і зпрабуй знайсьці
Шчылінку ў дзьверах тых нанова
24 63

Твой дзень народзінаў надыдзе
Але туды дзе ты жывеш
Праз занавесу тваіх словаў
Ніводнай думкай не зірнеш

Ты мне пакінуў толькі стрычкі
Мяне біндалік стрыгане
Стрынгаляватая ашуга
Сабою ў строй твой апране

З гасьцёў калі хто што заўважыць
Разгледзіць выкрые падман
Нікому гэтага ня зкажа
Бо ператорыцца на збан

І як заўжды ў пустым пакоі
Сярод разьбітых стаўбункоў
Люстэрку пагляджу на вочы
Я разпранаюся ўдакон

АН

Мы моўчкі йшлі на вуліцы бо клею не было
Размовы скотч ня ладзіў нічога не цякло
Ня чулі і ня слухалі ня бачылі з усіх
Нікога н'існавала і нават нас саміх

ІСН

Палка мігцяць карунды
І ўпотай злотнік працуе
Водзяць дзяды каляды
Ды толькі юрным шанцуе

Лучна каменьні злучае
Адзін д'аднаго ў напін
Тоскнасьць у баках зьбірае
Ўсіх сьлёзаў парны бурштын

Шукае сваё здаваленьне
Ясьпіс дзе ёсьць вітуніца
А злотнік яго на працу
Муляр ня мусіць спыніцца

ПАЛКА

[illegible] не было
[illegible] ўсу [illegible] не цікаво
[illegible] на [illegible] з усіх
[illegible] нас самых

[illegible]

[illegible]
І [illegible] праўце
[illegible]
Да [illegible]

А [illegible] каменны [illegible]
[illegible] ў [illegible]
Тоскнасць у [illegible]
Ўсіх слёзку [illegible]

Шчасе [illegible]
[illegible] дае [illegible]
А [illegible] на праву
[illegible]

11.

ГОРАД БА̄РСАЎ

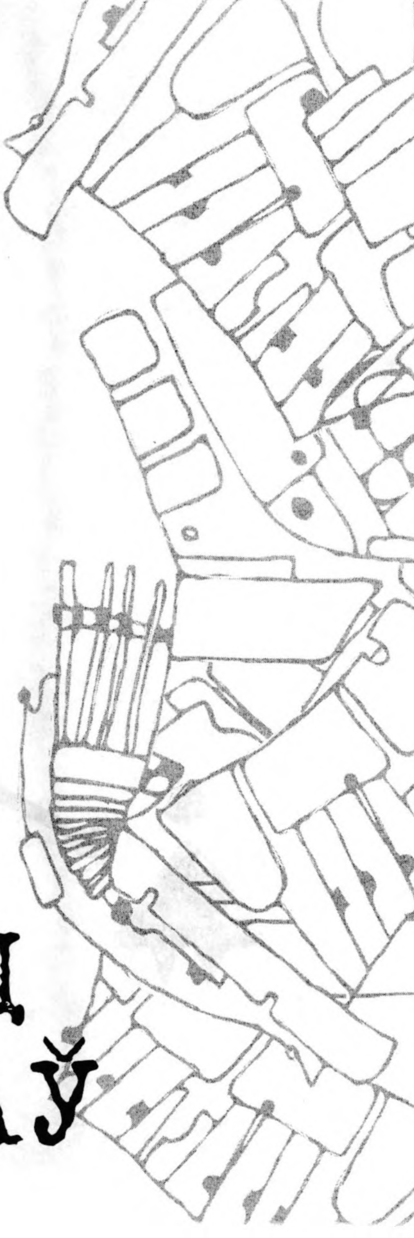

Водар стужцы Акупунктурны час
Зоркі граюць Я бачу толькі вас
Седзіцё перада мною
Вы апошні хто глядзіць кіно

Я ня чую ня слухаю але
Выпадкова ці можа быць ўва сьне
Вы чагойсьці мармычыце
Вы адзіны хто са мной даўно

На экране так звыкла CINÉMA
Ў залі крэслы Нікога больш няма
Ну чаго вы не крычыце
Не жадаеце глядзець у твар

Так заўсёды З усіх бакоў сьвятло
Вы памёрлі Зкрозь сьвідравіны дно
Дык чаму тады усюды
Кожны раз я бачу толькі вас

Што вам трэба Чаму ізноўку я
Шмат каштуюць пігулкі забыцьця
Добры дрэнны і цікавы
Нецікавы без субтытраў фільм

[FADE OUT]

Кажуць ня трэба шукаць анікога
Бо ў тым што было аніхто не жыве
Я не жадаю выходзіць зь мінулага
Я буду адзіны каго праглыне
Жыцьцяў хада Хай мяне ўсе забудуць
Няхай ўсе жывуць нэо-сёньняшнім днём
Ня вельмі істотна калі ты шчасьлівы
Хто цябе збочыць Час ці ўсё ж Ён

КІЙ

Аднаногі ліхтар
З напаўвыбітым вокам
Зь перабітай рукой
І праломленым бокам

Абскубелы і гідкі
Чэрствай моваю зьбіты
Не адною залевай
Шмат разоў быў заліты

Каля цёмных сядзібаў
Цёмна ў лужыне спаў
Ды на цемрадзі вуліц
Сьветла сьвет ліхтараў

L'ANTERNA

Мяне зламаюць твае рукі
Ня будзе ў хаце болей зкрухі
Ніхто ня будзе марна дбаць
Мяне ў вабдымках каб трымаць
Руж белых прывід я фантом
Часова сьметніца мой дом

РУЖ

Праз атворыну ў дзьверах
Я гляджу на пакой
Там на сьценьцы чаўхірка
Зь яе п'е Антыной

Мітусіцца агеньчык
У ягоных вачох
І крывавая водка
Бы струга па плячох

Я калі б нават ведаў
Піў бы разам зь ім з чар
Бо са мною веньц кухаль
У дадатак да мар

ЧАРА

Па-над вялікай ручаінай
З пагардаю на ўвесь натоўп
Глядзіць напаўзакрылы вочы
Паважны Камянецкі Стоўп
43

Подых ветру лашчыць
Белыя пялёсткі
Рвець з каштанаў сьвечкі
Б'ець аб глебу сьлёзкі

На аспальце мокрым
Ўсе яны зьбяруцца
У падэшвы ботаў
Борзьдзенька заб'юцца

Дома каля вокнаў
Я здыму абутак
Буду есьці кветкі
Гледзячы ў закутак

ЗАКУТАК

Ты імжыш над маёй галавою
Дзьмеш у ветразь маіх вогкіх сноў
Маіх думак чапаеш антэны
І мой помірс зьдзімаеш далоў

Пасядзі калі ласка са мною
Бач мой зэдлік заўсёды пусты
Прынясі на Вялікдзень цукерак
Папарві з майго цела кусты

Калі хочаш — я буду дарадцай
Калі не — буду мсўчкі ляжаць
Пажадаеш — зраблюся вясёлым
Загадаеш — я буду бурчаць

А яму ж усё гэта ня трэба
Сыпкі зьмерк не дае моцы жыць
Сярод корстаў крыжоў пахаваньняў
Ветру хочацца толькі паліць

ВЕЦЕР ХОЧА ПАЛІЦЬ

Мы вельмі падобны адзін д'аднаго
Аспальт прагінаем аднолькава
У нас нават вочы колеру серы
На сьвет пазяхаюць юдолькава

Мы побач заўсёды і разам заўжды
Дазпадобы адное і тое ж
На зправе самой як і ўсіх нас няма
Але гэтага ўжо не утоіш

ТОЕЖ

Кожнае раніцы бамжавы водар
Сьметніца сьмердзіць пад нашым вакном
Людзі на працу зьпяшаюцца з ложкаў
Я застаюся з сабой ўваднаром

Зноў сам з сабою буду імкнуцца
Выйсьці з учора забыць на ўзпамін
Слухаць па сетцы навіны надвор'я
Піць белы чай мацярок-гэраін

БЕЛЫ

Сіняя пашча жоўтая зрэнка
Іклы-дамы і іх дзіркі наўсьцяж
Мой далягляд кіруецца сьценкай
Час надышоў гэты зкончыць вяж

×××

«Як ляцела ў сукротным зьмярканьні
Дзе Югася так волка спала
У сутонках шукала таланьня
Ды раптоўна цябе я знайшла

Твае ўводныя промні зхапілі
Абвінулі далі мне спадзеў
Але сукам сваім жоўтым вокам
Праз усіх і на ўсё ты глядзеў

Я ня звоглена Я не забіта
Няма скаргаў жыву як жыла»
Стрэлка словы ў ліхтар прасіпела
І нагамі дадому пайшла

СТРЭЛКА

Кожны вечар на зьмену зьпякотнай нудзе
Прыходзяць дажджы і плачуцца мне
Парасон мой ламаюць тлумачаць мне сны
У якіх бурбакі бурбочуць мне ты

Кожнай ліквіднай кропляй цякуць па сьпіне
Ды баюць мне зказ сабой аб табе
Кожны раз у залеву мне карціць пажыць
Забыцца на ўсіх і ціхенька ныць

NYC

На могліцы нясу дурныя узпаміны
Мяргуй ці не мяргуй мне будзе лепей так
Машынка палкане чырвоныя паветры
Ня будзе больш ніхто мне соўгаць ў галаве

Там ходнікі бяз крэсу разплюшчаць мае рукі
Ў грудзёх папатыхае апошні цёнг курца
Бо шыкаў не жадаю і вомпіць хто што зкажа
Злажуся вокам Проша! У госьці да мярца

Пяюць аб долі нешчасьлівай
Усе каму зьпявае зьцень
І нават птушкі ў небе сінім
38 Дзіўяцца што гэта за пень 45

Постаці сялянак статуі статуяў
У палацы жоўтым там на чалах стаяць
Гнёнікі і стоды зьверху ўсёй грумадай
Б'юць у ладкі з рэмзы каб нейк выслаўляць

Што Каго Навошта Ведаюць наўрадці
На каменьных дошках загады нам блішчаць
Зпэнду не разгледзець хто тут што набэрсаў
Ды й ніхто ня хоча з-за іх свой зрок псаваць

Пэўна так і трэба сымбалі памёрлі
Гаркацеча-думка мне не дае зканаць
Ведаю дакладна стодзівы на крушне
Найбліжэй да неба па-над людзьмі ляцяць

«Es tevi mīlu» — [эс тэві мілу],
«Я кахаю цябе» (латыская)

Старая сядзіба калюмнамі з цэглы
Сустрэла пад вечар разбураным ганкам
Наўсьцяжныя шыбы зьпявалі нам гімны
Кажана крыламі да самага ранку

Назтупнага дня калі зь Перунамі
Ваблокі маланкі на дрэвы кідалі
На лесьвіцы з камня апранутай мхамі
Мне тосты з гарбатай казкі казалі

Зь нейкай нагоды панская дзетка
На шыі каралі зь вяроўцы зпляла
Бачылі потым як Ілга ў пакоі
Белым прывідам пад стольлю плыла

Я зьеў свае тосты і выпіў гарбаты
Крышталікі солі заўважыў на дне
Наўкола ні гуку ні руху ні ветру
І «Es tevi mīlu» чую ў вакне

ILGA

У дні вясельляў і гулянак
Як і паўсюдна на Палесьсі
Здымаюць людзі ўсю адзежу
Такімі бегаюць па лесе
43 46

Ў ваўтобусе чорным па Lost Highway едзем
І музыка грае аж вушы баляць
Усюды рагочуць і п'юць соду зь ўіскі
Паўночныя людзі ў фатэлях сядзяць

За вокнамі цёмна і зоркі з залевай
Па пыльнаму шклу ручаіны са сьлёз
І з зайздрасьцю Месяц нам зыркае вокам
Галінкамі дрэвы суюць да нас нос

Ты нейдзе наперадзе — я штосьці ззаду
Ня здарыцца побач нам разам сядзець
Але мне ўсё роўна ніхто ў маю цемрадзь
Ніколі ня здолее так жа глядзець

У вежы ў сталым Камянцы
Царыў Гамора і Садом
Аб гэтым навіна такая
Да князя прыляцела ў дом

45 49

Мае рукі — жоўтыя сьцены
Мае вочы — лямпа са шкла
Мае вушы — брудныя ложкі
Мае думкі — іх больш няма

Маё сэрца — кубачак кавы
Мае душы — мокры ручнік
Мае грудзі — крэслы са скуры
Шэпт кузурак — гэта мой крык

Я шчасьлівы бо кожнае ночы
Я глытаю твой сон праз вакно
Твае мроі ў шухляды хаваю
З тваім розумам крочу на дно

ПАКОЙ

Як белы сьмяротны камарык
Я крочу ў тваю цыгарэту
Дым з попелам джалкам кранаю
Сыходзячы з гэтага сьвету

Зпыніць сябе моцы ня маю
Вось крылцы згарэлі і ножкі
Нічога набуду зноў новых
Цыгар састракаў толькі трошкі

ДЖАЛКА

Калі атрымаецца так
што я разам
з табою ўвесь дзень правяду
праеду паўсьвету з табою ў машыне
а потым у госьці зайду
так будзе усё як і мае быць з намі
у мой ты ня зойдзеш куток
і мухі з балкону зьлятуцца апоўнач
зрабіці гарбаты глыток

МУХІ

Мая яна як горны вецер
Я крочу лужынамі ў небе
Яна залезла ў цёплы кубак
Шукаць закутак па патрэбе

Уздоўж халоднага прашпэкту
Мне не паверыла ізноў
Сярод дрыготкага натоўпу
Спаліўшы здань тваіх гадоў

ЛУЖЫНАМІ

Ты ўжо дапаліў ты пойдзеш і зьнікнеш
Але ж усё роўна сябе мы пабачым
З акуркам тваім пакладу разам свой я
Хай Brīvība позіркам зьесьць нас кашэчым

Хай рукі трымаюць высока тры зоркі
Хай брыдкай зьлянотай вып'е ўсе хмары
У Горадзе Бāрсаў зраблюся скульптурай
Мяне ты заўсёды пазнаеш па твары

ГОРАД БĀРСАЎ

Адразу ж на наступны дзень
Вялікі князь на коня сеў
І незаўважаным у Стоўп
Прабрацца тайна захацеў
46 51

Лісткі тэлефонаў на дошцы аб'яваў
Вецер пяшчотна ірве языком
Надзеі чыесьці апошнія лашчыць
Зь ліпкіх паперак будуе свой дом

Рэклямкі крычаць яны выюць і ныюць
Яны не жадаюць нікуды ляцець
А Вецер ня чуе грашовых малітваў
Ён плача рагоча і горача дзьмець

Нашто абяцаць ім таго што ня маеш
Навошта іх потым у лужыне мыць
На цёплыя губы і моцныя рукі
Яны ўжо ня здолеюць болей забыць

Знадвор'е ў вабоймы зьбірае мяне
Зьнянацку ахутвае чорным сьвятлом
12 прыціскнула часу хада
І розум адкрочыў нябачным вінам

×××

Ад'ядныя кветкі касьцёл Сьвятой Тройцы
Нябачныя хоры вянчаньню зьпяваюць
Магільныя пліты — памерлых візыткі
Ля божага храма зпагады чакаюць

Хлапчак зацікаўлена водзіць нягучна
Па цындры каменьнай бялюткай рукою
Жыцьцёвыя літары хутка ўжо сьвянуць
І гэта прычына яго непакою

Ён хоча дазнацца што здарылась з тым хто
Тут быў пахаваны ў юнакскім узросьце
Вось скончыцца служба ўсе выйдуць з касьцёлу
Ніхто не заўважыць на могілцы косьці

ШЛЮБАВАНЬНЕ

У голым стане ноччу ў лесе
Магутны князь дарма блукаў
Ня ведаў ён аб тым што Стоўп
Ад князя хутка уцякаў
49 58

Набудзьце цацку па рэклямцы
І пражывіце зь ёю дзень
Гуляйце размаўляйце зь лялькай
А потым выкіньце празь дзьвер

Вам зь ёй ня будзе адзінока
Яна вас будзе весяліць
Спрачацца нават з вамі будзе
І толькі вас заўжды любіць

Цікаўны розум пекны выгляд
Па добрай зьніжанай цане
Няўжо ж вам цацка не патрэбна
Хутчэй набудзьце жа мяне

ЦАЦКА

Груваcткі гарадзкі пакойчык
Дзе копша блюміў невыносна
Фіранка разчыніла вокны
Каб не было ўнутры так млосна

І пустадомны подых з сквэраў
Пад'еў ўсе горкія паветры
Разквецілі фіранку думкі
Бруіліся намёкі зь ветру

Ніхто ня ведаў пра іх лучнасьць
Іх позіркі як веск цьвілі
Яны б былі заўсёды разам
Але ў пакойчык увайшлі

Ў вабдымках ветру цераз шкло
Фіранка высьлізнуць хацела
А гзымс вяруга і крукі
Чувалі як яна трымцела

Яна ня здолела ляцець
Бо не парвала свае крылы
Крозь люхцік нурна ноч-пры-ноч
Зь ёй цалавацца будзе мілы

Я запалю ад сьвечкі цыгарэтку
Я не жадаю сьмерці марачкам
Але за тое каб цябе пад'елі рыбкі
Ўсе сьвечкі ў хатцы з радасьцю аддам

Каб водарасьці зьелі тваю скурку
У шторм аднойчы на гаючым дне
Я мару як твае антраксы-косткі
Са смуткам узгадаюць пра мяне

СЬВЕЧКІ

Два розных сусьветы юнáе мэтро
Вагоны пацёнгаў блішчыць вокам шкло
Плятформамі станцыяў лучыць даўно
І цягне натоўп да зканчэньня яно

Усё што калісьці ў трубе не знайшло
Свайго ўвасабленьня на іншае што
Жэтонамі ў дзірку імкліва прайшло
І мяккім блявузганьнем зкрозь прарасло

Напрамак Кастрычніцкай кліча цябе
Да Фрунзэнскай поезд крадзежыць мяне

ТРУБА

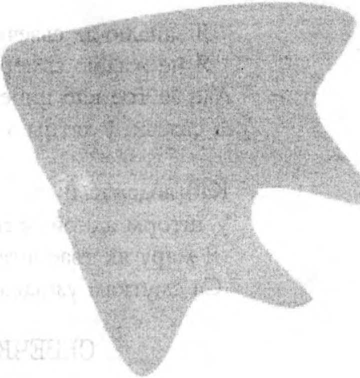

III.

BELARUS'_ КРАІНА ВЫБЛЮДКАЎ

На галодкай паверхні ільдам
Увасобіў ты мрозныя чары
Я заеду нагою па шклам
Паламаю адсьнежныя пары

Хай малюначных зьмерзлых узор
Захлысьнецца цурчаньнем вады
Каб празь дзіркі сузорыстых зор
Мне ня дзьмухаў больш позіркам ты

ЗЛОДЗЕЙ

Я пяю хвалазьпеў тваёй прыгажосьці
Вытыргаю атропкі і могілак косьці
Я ня ведаю дзе ты як пры чым і калі
Я сабетнік на рочак ты ж сабечнік заўжды
Прыклякаю жадаю і жлабчу ягадвік
Ты ўвагнаў мне на кохну базылішкавы цьвік
Прадчуцьцё мелькане дзе памкненьні ірдзяцца
Мне імецца даісты б жадаў заляцацца
На цьвінтарнае пнёўе я б жаданьні паклаў
Бо брыжма апантаней нікалі не лакнаў

БАЗЫЛІШАК

Калі ж яму ўсё разказалі
Дык раззлаваўся строгі князь
Відэлец зашпульнуў на сьцену
Зказаў ён жорстка "Во дзе мразь!"

51 КАМЯНЕЦКІ СТОЎП

Шмат непатрэбных тысяч разоў
Ізноў як калісьці было
Цёплыя сьцены і сьпіны суседзяў
Мне тлеюць на мяккае шкло

Тысяча жоўтых волатаў-зуб
Штурхаюць прамовамі рот
Нехта даўно праглынуў свой відалец
Ў канапу разьліў чарку вод

Добра зрабілі розных квіткоў
Паклікалі важкіх людзей
Шмат тысяч я зноў разоў цябе бачу
Ад гэтага мне не валей

ШМАТ

Па сьнежным калідоры
Пад лямпачкамі з сонца
Сярод шпітальных сьценаў
Ляціць народ бязконца

У вопратках з бавоўны
Са скурай белых рухаў
Я белае на белым
Спацыр раблю па гуках

Цябе ніхто ня бачыць
Іх вочы на падлозе
Бурнос чарнявы з плечаў
З усімі йдзеш у возе

Табе маўчу Вітаю
Вачыма Да сустрэчы
Я ведаю ты чуеш
Няможны голас нечы

БУРНОС

Па звычцы старой я ізноў ля вакна
Але я не палю няма побач віна
Лямпа зьзяе сьвятлом добра хораша як
І ўсё роўна адчай не адзтупіць ніяк

×××

Не да мяне не да гары нагамі
Твой парасон глядзеў на небалікі
Каб я нікому не казаў
Мне палец твой крычаў вялікі

Я зразумеў што ўжо ніколі
Ня скончыцца мая навала
Што лужынам тваіх вачэй
Заўсёды кропляў не ставала

Цукерак горкіх і кавалкаў кавы
Гарбатачнага чаю і цыгарак
+ пераліку незьлічоных літар
А ўсё з таго што я глядзеў на тварык

Нас вуліц зімных шкло са склепаў
Сустрэла вопраткай фірмовай
Мы зазірнулі ў Ogród Saski
Дзе żołnierz з Armii Ludowej
Сьпіць нерухомым сном навечна
І промні мірскага вагню
Аб мэнках жаляцца яму

Тым двум мы ў вочы паглядзелі
Што сьцерагуць труну вайскоўца
Загад выконываць павінны
Ня вымавілі нам і слоўца
І самі ўжо як нежывыя
Калі ж мы крочылі ад іх
Нясьмелы шэпт зхапіў мой слых

Размову іх я не разслухаў
Мароз кваліў мне вочы сьнегам
Сьняжынкі сёхталі начныя
Я быў адзін пад глюзным небам
Мы крочылі назад дахаты
І манэкэны без галоў
Нам не ківалі ўсьлед дамоў

САСКІ

Адлюстраваньні парасону
І з ручаінаў і з-пад трубаў
Зыгзыкаватая лістота
Малюнак зябкіх ліпкіх губаў

Як быццам дождж па кроплі ў кроплю
Мне непатрэбнасьці брызгоча
Мы бачым ён ужо зтаміўся
І больш нікога тут ня хоча

НЕПАТРЭБНАСЬЦІ

Так лёгка колы грукаталі
Вы бачылі ня першы сон
Ўва сьне вы нешта мармыталі
Грудзьмі трымаючы далонь

Сьвятло зашкляных ліхтароў
Раз-пораз твар ваш мілавала
Няма нікога сьпяць ізноў
А я вам вусны цалавала

КОЛЫ

Яму ня трэба нашых жыцьцяў
Бо Ён і так ужо жывы
Даніны Ён зьбіраць зтаміўся
Знайсьці манэтку вінен ты

30 ЛІЛЕЯ

Яны прыходзяць толькі каб пад'есьці
Яны злуюцца калі мала ёсьць жратвы
Ўсё роўна што ў цябе ня ўсё ў парадку
Дармовы харч ім трэбен а ня ты

Ўсё што заўгодна згодны яны жэрці
Ім напляваць што ты разьбіты ўшчэнт
Я б нават пагадзіўся з такім станам
Калі б не ізалентавы брэзэнт

Які нябачна рушыць зпаміж намі
Які зьяўляецца калі са мной яны
Усё ядуць п'юць каву відык круцяць
І чымся ўсё ж незадаволены

Ня здолею трываці гэта болей
Адолець як засьпінны шэпт яброў
Хаця б я не жадаў жыцьця ў пакэце
Дык прыдзецца пабачыць іх ізноў

ЯБРЫ

Belarus' — [б'еларас] згодна з Оксфардскім слоўнікам ангельскае мовы

На лаўцы пад вакном два мужыкі жыруюць
Ёсьць рыба піва хлеб і некалькі бычкоў
За дрэвамі нікога іх людзі не турбуюць
Яны пагаварылі і прэч пайшлі далоў

Вось сіні bottle-hunter да тае лаўцы крочыць
Зьлізаў з бутэльцы кроплі з газэтцы крошкі зьеў
За шклопрымальным пунктам на сьценку ён аддрочыць
І вернецца да лаўцы прапець "Весны" прыпеў

Калі яго адтуль сабака злы прагоніць
Ён сядзе ля кіёску каб поданку прасіць
Са школцы перапынак сюды каханкаў гоніць
А ноччу тут ізноў кагосьці будуць біць

Так кожны дзень і тыдзень гады стагодзьдзі вечнасьць
Так кожную хвіліну імгненьне і ўвесь час
Вось тут ля гэнай лаўцы і ў гэтым ёсьць дарэчнасьць
Жыве краіна выблюдкаў пад назвай BELARUS'

КРАІНА ВЫБЛЮДКАЎ

Кладуся спаць у ложак
Мне мроіцца званок
Скубе нязпынна ганак
Як быццам бы знарок
81

Бывай! Цяпер ужо ніколі
Я не пабачу больш цябе
Ты будзеш жыць заўсёды ў долі
А я на казкадворным дне

Азъ буду ў марных узпамінах
А ты ў рэальнасьці жыцьця
Мае надзеі ў тонкіх кпінах
Твая сьпіна — мая судзьдзя

Бывай Adieu Good-Bye Пошёл ты
Мне нават гэта не пачуць
Ў маю ірваную старонку
Цябе ня здолеў загарнуць

БЫВАЙ!

WC — Warszawa Centralna,
вагзал у Варшаве

Над шчалужынай белай клязэту
Я кахаўся з сабою ў WC
Зпрабаваў сябе правай рукою
І на вочы глядзеўся тваe

Нехта грукаў у дзьверы нагою
Біў да стогну фалянгі мае
Праз вакно адчыняю карэту
Палец зджаліла муха цэ-цэ

ARBOR VITÆ

Як цёпла спаць калі ўнутры нічога
Ажо ніхто\нікому не званіў
Ізноў сядзеў і ні аб чым ня думаў
Уздоўж да вечара гарбату з цукрам піў

Ўвесь дзень мая да дрыжыкаў ікотка
Ня суцяшалася і замінала есьці
А гэта-значыць што камусьці ўсёткі
Я на ўзпамін адолеў-такі ўзьлезьці

ІКАЎКА

— Прабачце, можна сесьці і разам з вамі побач
на сонца паглядзець? —
кабета ўжо старая на ўзкраек лаўцы села,
дзе бабця ў барме друзлай у промнях косткі грэла.

— Як цудна! — Дык канечне ня тое, што ў зямельцы
на покуце ляжаць!
Наўкола сьнег паліўся ды сінюкі зьпявалі,
дзьве бабці нетаропка гамонку зачыналі.

— Настаўніцай у школках усё жыцьцё рабіла,
ды што тут гаварыць,
я хатняй гаспадарцы вучыла ў іх дзяўчынак,
па ўзросьце зкарацілі, пайшла на адпачынак.

— А я была забойцай, па турмах вандравала —
такое вось быцьцё,
за тое, што аднойчы забіла дзесяць хлопцаў,
я дваццаць год з калючай драцінай праз ваконца

на сонейка глядзела, і ўсё ж такі шкадую,
што не забіла больш.
— Табе з душой зайздрошчу, ці даш, бабно, мне веры?
Заўжды жадала стрэліць — ды зачыняла дзьверы...

БАБУЛЬКІ

У парку дзе ляціць Максіме
Ды цені ў какаты сігаюць
Дзе БээНэФаўцы калюмнай
Штосьвята мары праважаюць

Мы залюляліся ў валею
Мы зкорбнуліся на раку
Мы ні аб чым паразважалі
Ў рукох зьціскаючы нуду

А ля Траецкіх муразховаў
Вандроўнік чорных турбаноў
Ішоў імжэў імкнуўся крочыў
Але нікуды не сышоў

З пытальнікам маіх развагаў
+ з клічнікам турбот сваіх
Вандроўнік зьліўся з важкай сьценкай
І кінуў нам надзеяў блік

ВАНДРОЎНІК

Мне болей не патрэбны...
Ні раніца ні ноч —
Маё жыцьцё ёсьць содні
Яны сыходзяць з воч

Я загарнуў ў паперцы
Прысокі цыгарэт
+ адрасны даведнік
І левы Інтэрнэт

Ацьмялае чаканьне
Ды недакуркі слоў
Я змыў ў сваім клязэце
Ня-зкрогаты званкоў

Ўсе рэчы шпарка зьніклі
У вільгацьці ятра
Твае тыкеля здымкі
Ня выпіла вада

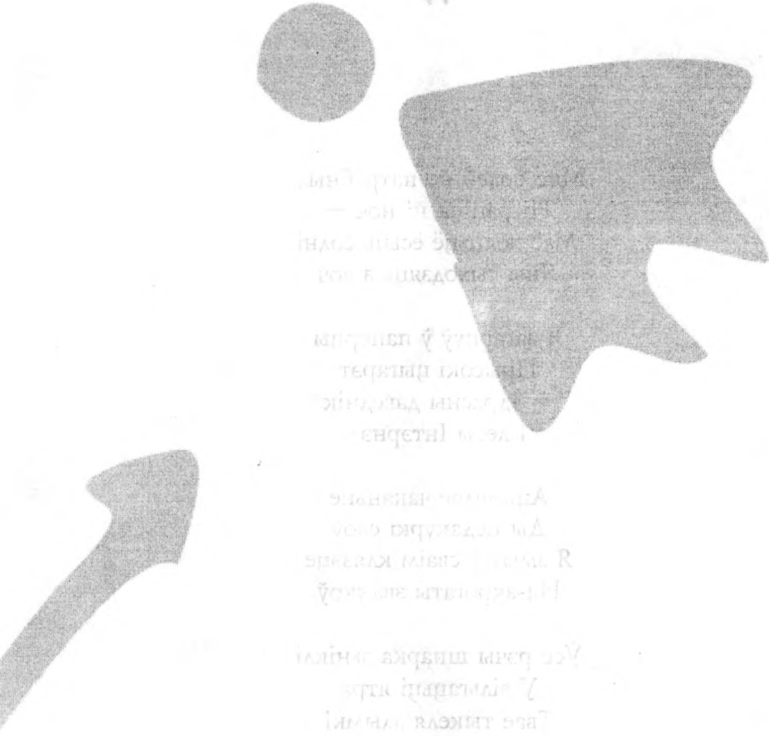

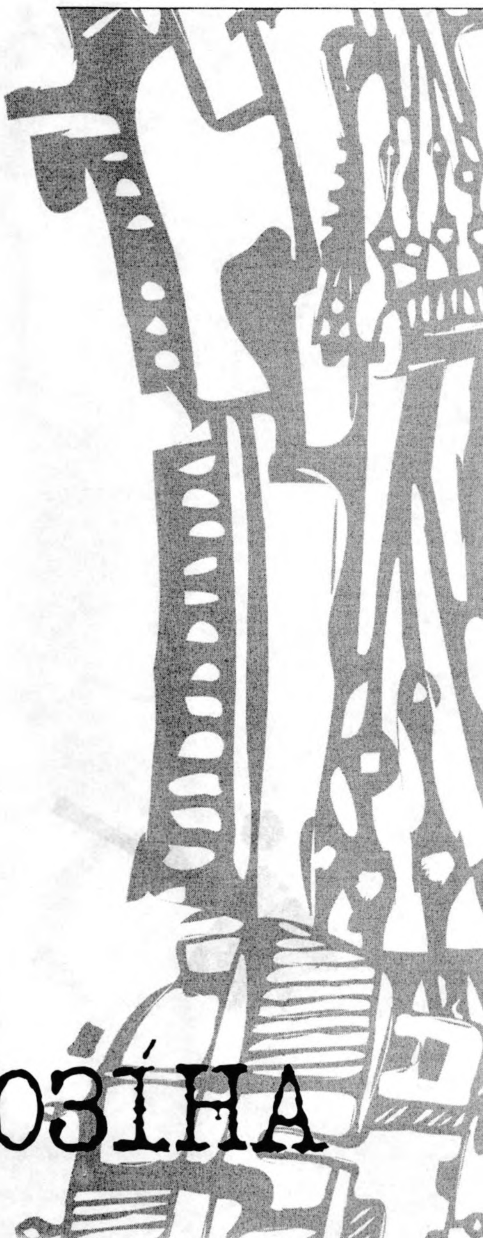

IV.

МЕЛЮЗІ́НА

Ты сядзіш пры гожы
Ты паліш мой касьцёр
Хоць паліву для ежы
І не хапае дроў

Мэталёвым бляскам
Ад чорнага вядра
Зьдзімаю зь цябе майткі
Бо ты таксама я

КАСЬЦЁР

Я нечакан' адзін
Я бачу чай кіпіць
Паленьні летуцень
Кансэрвы просяць піць

Мне цёпла і цяпло
Свой разпранае плед
Я ведаю што мне
Ва ўсіх чуваць твой сьлед

ПАЛЕНЬНІ

Зашмат вачынак па траве
Пляцецца гарачынь ад чаю
Я кожнай мрою аб табе
Пад млосны слодыч адлігаю

Як тоўсты крук сярод кустоў я
Ня хочацца паўсюдна йсьці
Усеназтупныя гадзіны
Я буду сам сабе plus ці

+

Чорны бусел сядзіць
На даху на рагу
Я загадваць ня стаў
Бо больш не магу

Бо нічога ня будзе
І нічога ня ёсьць
Ды амаль не было
Я і сам толькі госьць

БУСЕЛ

Я бачу сусьвет бы вачыма травы
Я чую падэшвы трымаюць яны
Іх дрыжыкі мне мілуюць павекі
Сьліною цяку ў іх росныя рэкі
Цурбалкі валос казытаюць зямлю
І калі гэта ёсьць я цябе не люблю

ВАЧЫМА

Мы проста сядзелі насупраць бы побач
Глядзелі на вочы адзін аднаго
Калі мы казалі па слову штозрэдку
Здавалася нам што дарэмна яно

Мы ўдумліва ціха маўчалі ды спалі
Заплюснута вока пільнуе сябе
А нашыя ногі штоноч вянкавалі
Як танчылі разам па бітнай траве

Вагзальнаму пылу разплюшчылі колы
Вы ўсіх разьвіталі праз іх ругзакі
Я так і застаўся з аспальтам сам-насам
Мяне абмінуў вашай поціск рукі

РАЗЬВІТАНЬНЕ

VECMOKU

I дні турботаў, і сонечныя раньні,
усё, усё ціхенька ў зямельцы сьпіць

Gan rūpju dienas,
Gan saules rīts,
Viss, viss guļ
Klusi zemē tīts

Паштоўкамі заляпаныя сьцены
На іх павешаны шкілеты тваіх слоў
Шпалерныя культурныя абмены
+ сублімацыі сьпярмяжных мастакоў

Ты кажаш ім "Непрадуктыўна думаць
Аб тым чаму наўрадці прыйдзе час
Жадаецца? — ў люстэрка трэба плюнуць
Павыкінуць з вантробаў думак прас"

Але ж табе таксама млява млосна
Ты тож смакуеш немагчымасьці трызьні
Перакананы што усё адносна
Жывеш наадварот заеш-запі-лізьні

Так сам знайшоў ў сабе свае законы
Бо верыў толькі тым каго кахаў
Над кожным сонцам маляваў каруны
I сам сабе самому прагуляў

77

JAUNMOKU

Не лякайся, бо я з табою!
Не адракайся, бо я твой Бог!

Nebīsties, jo es esmu ar tevi!
Neatkāpies, jo es esmu tavs Dievs!

Я сапраўды лічыў што скончылася ўсё
Але яно ўсё ж ёсьць напэўна не прайшло
Яно засмактавала мяне ў сябе ізноў
Адразу ж пахаваўшы каменьнем берагоў

Я не жадаў яго яно само зайшло
Брукоўкаю ielas мяне ім занясло
Калі разплюшчыў вушы яно сышло на ты
Яго адлюстраваньне на слове johaidī

Гляджу ў дзьвярное вочка
З-за шкла відаць брыво
Каго тут сярод ночы
У хату занясло

84 91

Ні адкуль век-вяком
Яму мною цярпець
Быць маім сябруком
Каб у хаце сагрэць

Тэлефон пільнаваць
Знаць усё АББА мне
І на госьці глядзець
Як сядзець у карчме

Мне ня да дзе На чуць
Нашто кваліцца ён
Век-вяком ні ад куль
Ні за што мне праклён

Я мару аб табе
Нікому не адкрыю
Яе ніхто ня будзе
Ніколі ведаць тут

Было што з намі ўсё
Бутэлькамі зарыю
Пакіну ў калідоры
Як срэбра грошы бруд

Ня здолею вось так
Упэўнена завыю
Мне дрэнна будзе потым
Зальлю паперай кут

Але не пазваню
І не падстаўлю шыю
Такая ў нас праграма
Такі цяпер я шут

Нявінныя ня вінны паміраць
Пакуль яны ня зтрацілі нявіннасьць
Таксама нельга хворых забіваць
Пакуль у іх ня згублена дэбільнасьць

***

Я карыстаю ноч як сьметніцу для думак
Заплюшчываю вочы ня чуць каб болей слоў
Каб не шукаць у вокнах людзей былых прытулак
І не глядзець на зоркі адсечаных галоў

Я карыстаю дзень як брудніцу для мараў
Ды зачыняю жыцьці ўсіх тых хто не знайшоў
Ірву прышчэпкі лёсаў на шчупальцах кальмараў
Не захлыснуцца б нафтай з тутэйшых ручаёў

Я карыстаюся карысьці ў гэтым мала
Мяне не карыстае што хтосьці зкарыстаў
Бо некарысьць па праўдзе мяне закарыстала
З усім безкарыстоўна сябе табе аддаў

У дзьверы нехта б’ецца
І кліча “Адчыні”
Я не даю ім веры
Крычу “Згубіў ключы”
65 84

Абрэзаны абломлены
І зьведзены ў загнет
Растуць шкілеты голыя
Нікому справы.net

Размовы і размоўкі
Вядуць паміж сабой
Ствалы галіны шуплы
З ахізлаю карой

Адчай нарэзаў карбы
Ўсіх іх засмактаваў
І плойму думак дрэнных
Ім зьнечаку нагнаў

ПЛОЙМУ

Ня трэба больш шукаць
Мяне ўжо ашукалі
Ні плянаў будаваць
Усё адплянавалі

Не прадугледзелі
Тут на мяне забылі
Наўрадці здагадаюцца
Што апрыёр забілі

APRIOR

Мне жадаецца мяса
Мне хочацца піць
Мне жадаецца бегчы
Мне хочацца плыць

Размаўляць па-французку
І глядзець MTV
Разгарнуцца згарэць
Ды й змагацца камяні

МНЕ

За сьняжыстым надвор'ем
Заплюшчаны розум
Кіраваўся на поўдзень
Сярод сініх дрэў

Ля здраньцьвелых вакеньцаў
Смурод цягніковы
Гандляры-валютанцы
П'янчуковы запеў

Не з усім размаўлялі
Мы зрэдку званілі
Нікалі не вітаўся
Разьвітаньняў ня меў

Ты аднойчы як дрэва
Цяпло завірухі
Праглынуў ільдзяшамі
Сваё сэрца сагрэў

ЦЯГНІК

Празь нейкую сэкунду
Ізноў знаёмы грук
“Каго тут чэрці носяць?!
Ў мяне ня сорак рук!”

81 78

Марскія хвалі хвалявалі
Соль пены білася ў камень
І цьвердалобыя надзеі
Кідалі паліва ў струмень

Ты з кожным подыхам паветру
Ружовай фарбы смак піла
Ды разам зь ім глытала пыркі
Па чорным дне ізноў плыла

Шалёнай хваляй цалавала
Каменьняў мокрых вастрыню
А потым зь песьняю папсовай
Замілавала ў глыбіню

Твае шэпты на вуха чакаю
Мне здаецца павінен іх чуць
Але моўчкі сядзіш не кранаеш
І сябе не жадаеш прачнуць

×××

Пайшоў за дзьверы ты па зправах
Я не пазьпеў надзівавацца
Ты на сурвэткі віньчык ліў
Пад кожны тост лез сябравацца

Ён семкі лузаў каля стойцы
Тужліва людзям пасьміхаўся
Бутэлькі млява гандляваў
І тульляй чорнай узьдзімаўся

Ежи ў кавярні засыналі
Паўднёвы сьнег ужо сьняжыўся
Па чарцы кроплі разсыпаў
А я ў мароз на вас бажыўся

Па шэрай шашы на чорныя ночы
Аўтобус імчыцца на жоўтым сьвятле
Нікога няма кіроўцы ня бачна
Адзін толькі ты на зашклёным вакне

Навокал замёты й замець вагуе
Бахур-валачай падымаеш манкет
Кішонкамі грэеш садкія рукі
Ды плачма глядзіш на плюгавы сусьвет

З каго твая крыўда Горы падступна
Цябе на крынджолках у мора зьнясьлі
Ці ў белых саянах духі зь нябёсаў
Загодзь за табою з чамарай зайшлі

Ты ведаеш хутка ймчыць пажывоцьце
Ты дзякуеш скалам за зябы абдым
Кірлявыя болкі ўпэўнена бусіш
І ў марным аўтобусе марыш аб тым

Як мклівая ноч заранкам радзіцца
Як колы разплюшчаць павекі ўва сьне
Як шэры кіроўца зробіць зупынак
А ты разбудуеш свой млын у сабе

На вуліцу йшоў дождж з ласкавама рукама
Цалункаваў масты і дрэвы клапаціў
Пад гукі зкарыстаў то тут то там тамтама
Наўкола парасон свой сонна раздваіў

Ды штосьці ўсё ж ня так і кветкі рвуцца ў рукі
У пыласосе пыл б'ець сьцены словам SOS
Забыўся нагішом граніт тваёй навукі
Навошта мне цяпер вяртаеш марны стос

мАРНАвІТа

Лю-лю-блю лю-лю-блю лю-лю-блю-лю лю-блю-лю
Лю-лю-блю лю-лю-блю лю-лю-блю-лю лю-блю
Лю-лю-блю лю-лю-блю лю-лю-блю-лю лю-блю-лю
Лю-лю-блю лю-лю-блю лю-лю-блю-лю лю-блю

Лё-лё-блё лё-лё-блё лё-лё-блё-лё лё-блё-лё
Лё-лё-блё лё-лё-блё лё-лё-блё-лё лё-блё
Лё-лё-блё лё-лё-блё лё-лё-блё-лё лё-блё-лё
Лё-лё-блё лё-лё-блё лё-лё-блё-лё лё-блё

Ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ-ля ля-ХХХ-ля
Ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ-ля ля-ХХХ
Ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ-ля ля-ХХХ-ля
Ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ ля-ля-ХХХ-ля ля-ХХХ

ЛЮ-ЛЁ-ЛЯ

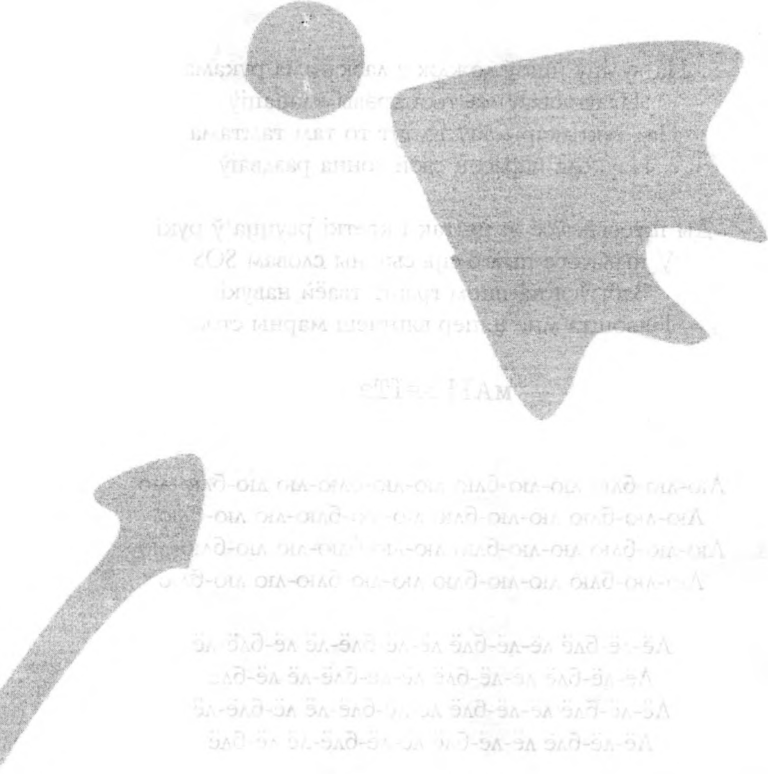

V.

ВЕЛЯГОРЫКА

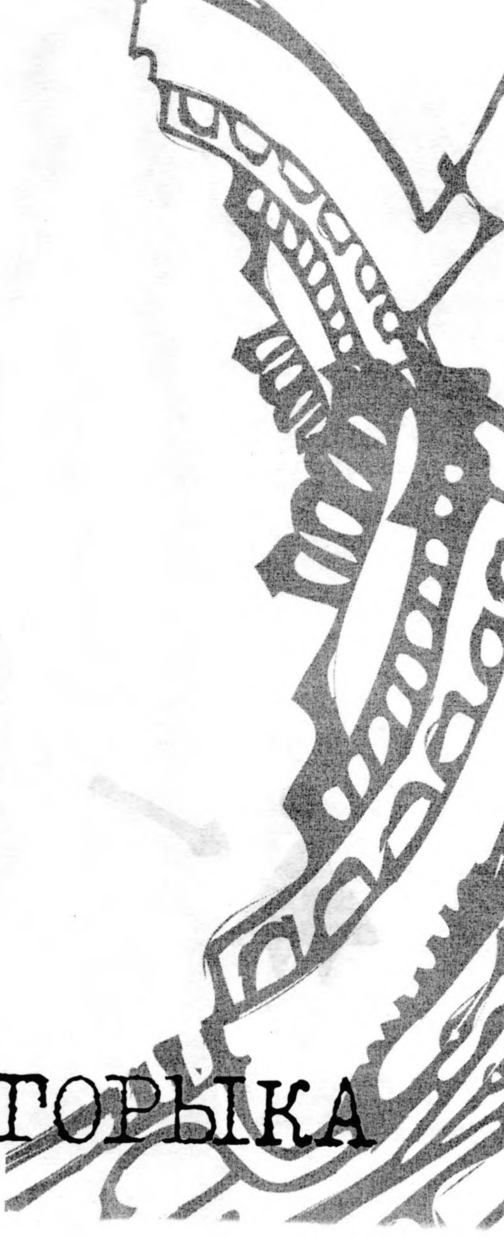

Шурпатаю рукою
Шкрабецца зноў у дзьвер
Шкілет з крывой касою
Вялікай на памер
78 97

Сьвяточны стол накрыт
Наўкруг туга і сум
Кідаеш позірк ты
У зікрах велядум

Я не гляджу ў вадказ
Тужыць зьнямогся я
Ты Зьнічка Запалён
У сьмеўках галманьня

Паноўна ў тэлефон
Ты вымавіш бывай
І тольмі ў трубцы зык
Учуе мой чакай

Ня здолее вораг мне выплакаць сьлёзы
Ня вернецца сябар які ім ня быў
Шабатнік разквеціў Нямігу мімозай
Твой зыск да мяне вельмі хутка зпачыў

Усім будзе лепей а я буду зьлева
Усе завалодаюць рацыяй тож
Усё будзе добра я змыю залевай
Табою ўвагнаны за вочы мне нож

[шуп:]

Не вілаводзь мяне мне больш не дазпадобы зь
Пяроцемкаў надхмарны крывісты крыгалом
І хлеба ёсьць крышан ды кульма лекі марцьвяць
Хоць порскае вандруга чырвоным віндуком

Не вілахвосьць ізноў ты бачыш візарункі й
Да Прошчы прудка крочыш Імшарыны Кадук
Аднойчы неўзабаў я матавым відоўцам
Іржавіньне зшнурую цукерніцтвамі рук

Але як на кандэт пад крышазлом'е лёса ў
Сю плесь замілаваньня мяне ты атумань
Апантанелы сум завэдзгае да болю
Я зьегну й сонца косы тваю з'смактуюць длань

ЁЎБАЛА

Я сяньні бачыў Вас і закахаўся ўзноў
Наўсьцяж я шпарка крочыў да брамы ў старазхоў
Вы пошчылкамі сумнымі глядзелі на галду
Мне прытмам зажадалася ваўком смыжыць аўцу

На лёстачкі чакаў зь ірховых брэх-вачэй
Туртала твань чальцоў мой хомар сэрца клей
Мне смачна нат курняўканьне кударскае ў карван
Вы тое што заныкалі — лушчаткі за дыван

АЎГІНЬ

Бачу тытры зканчэньня я нямога кіно
Ты зказаў До свиданья я маўкліва Adieu
Ні лаебнага слоўца машкаляцца ня стаў
Ды аблудных пытаньняў у мяне ўсё пытаў

Гэты час ня даў веры рукамяцтву тых слоў
Наўзадор спадзяваньняў ўсіх тваіх я сызноў
Не цябе адшукаю хто ня будзе мне мліць
Хто са мной на кугральні лёдаўзгоркі згаіць

ЗЬМІТРА

Калгасьнік рэжа бараною
Узхваляваную зямлю
Сялянскі хлопец я аралам
Цябе бязьлітасна люблю

***

Намагаюся плакаць зь мяне сьлёзы ня льлюцца
Ўсё зрабіў і зрабіў бы каб быць побач з табою
Ты надзею мне дорыш ад якой шклянкі б'юцца
І сыходзіш дадому зь веснавою слатою

Ты паводзіш сябе быццам сэрца з каменьняў
Назаўжды зьірхавела лемантар нэкраманту
Аксамітныя рэшткі ўсіх сьляпых летуценьняў
Як піўныя бутэлькі насупроць Людаманту

Ўсе зламаю павыкіну bottle-вайскоўцы
Мне прарочаць праклёны ды ня іх я баюся
Мяне зполах і жудасьць — мае местачкоўцы
Лупцаваньнем цкуюць таму я не дзіўлюся

Ці ведаў я калі гарнейшую за вас
Зьбіваў мяне ці хто калісь як вы з абцас
Прыйшоў і для мяне імгненьня госкі час
Паабяцайце што ня зьнікнеце праз прас

×××

Калі я буду рэзаць рукі
І кроплі кроплям аддаваць
Мае бязьлітарныя згукі
Ня здольны будзеш учуваць

Я не адчую іх таксама
Сьцюдзёны подых цёплых губ
Мне нагадае аб узвышшы
Зь якога звальваецца труп

Які ляціць і крэсьціць неба
На йкое й ты калісь сышоў
Я прабачэньня не дарую
Твайму мярзотнейшаму з шоў

Зхіліўшы важкую галоў
Густой высокаю сьцяной
Ты сінявокі прыгажун
Стаяў нябачна па-за мной

У вільгаценьні пустаслоў
Зкладальнік гожы белых дзён
Пад сьнегавою коўдрай трун
Зканчаў зямныя справы лён

ANTHEM FOR HYMN

Забіце дзьверы мармурам і зачыніце вокны
Ўзгадайце ўсе назтупствы атручаных гадоў
Адзьвінчаныя рукі ды зьбітыя далоні
Зпалоханыя бакі квітнеўшых гарадоў

Ня мыйце сьпіну гэлем і не галіце твару
Ня шкрабайце пазнокцем гушчары валасоў
Ня трызьніце насукрадкі не разпранайце мускул
Ня верце хвацкім вуськам ды гідзі іхніх слоў

“Адкуль прыйшоў? Навошта?
Што трэба табе тут?” —
“Прыйшоў твой час зьбірацца
У хмарачэсны кут”

91 101

Ты мой адзін найлепшы Бог
Тыкеля шпарка крочаць боты
Цябе кахаю наўзьнямог
Усеабдымам адзіноты

Ты мой найлітасны Айцец
І Бацька ўсіх маіх дзяцей
Найменьш прадбачлівы п<?>
Блакітна-ленінскіх крывей

Ты Дух Сьвяты што выйшаў з Сына
З гары народжаная ш-ш-ш
Сакральна-чэсная абшчына
Што шчасна сікае на крыж

ТЫМОЙАДЗІН

Мабыць неба адпесьціць малюнкі
Што гараць у сутоньні карункаў
Не падорыш ты мне падарункі
Горкі слодыч тваіх пацалункаў

×××

Ты творчая натура што Бога цалавала
Усім тваім жаданьням заўжды ўсяго ставала
Ты слухала людзей казала словы ласкі
Ці біла аб падлогу і зь іх зрывала маскі

Часамі ты кахала гадзінамі паліла
Сама сваё жыцьцё з душой зь сябе дварыла
Ты бачыла мужчын жанчын не заўважала
Любіла каб цябе й сама ўсаджала джала

Ўсе верылі ў цябе чым лёсы папсавалі
З табою ў падарожжа залёгка ад'язджалі
Душыліся сьлязьмі калі цябе ня стала
А потым зразумелі на ўсіх ты забівала

Мне здаецца ці я адлятаю
Дзеці ўнізе кідаюцца матам
Павярховы будынак дзесь збоку
Я як кэтчуп зраблюся таматам

Бы нукліды ад выбуху зкрухі
Радыяцыі атамных жаляў
Твае словы зхаваныя ў позірк
Звагавалі мяне з тваіх шаляў

Прызямліўся на мокрыя травы
Мужыкі ласавалі гарэлку
Трансфарматара будку мачылі
Душы лілі адзін 'дному ў грэлку

Тэлефон закрычаў нерухома
Голас твой запытаўся пытаньняў
З таго сьвету з табой размаўляў я
Ды нат лёт не забіў ўсіх бажаньняў

Ашчадзі мне стралу
Дай памацаць твой лук і калчан
Ты мячом ад вагню
Мяне рэжаш з паветру васпан

Вострабрамскай шапчы
Ты на думку мне ўзьлез мала дзён
І сьвянцонай вады
Зь неба кідаеш мне наўздагон

Саланяцца ў расе
Рыскі часу пад розьпіс зімы
Я чакаю цябе
Бо твае залатыя нажы

Усталююць вакно ў
Без ваконца-дзьвярэй вечны дом
Дзе паны без насоў
Уначы мяне колюць калом

ПЯРУН

Страшыдла ўзкінуў рукі
І працягнуў касу
"Ў краіну вечнай хмары
Цябе я аднясу

97 103

Капельская нагода
І плеер не працуе
Звычайная прыгода
Ня шэпты слых мой чуе

Каменьнае вакеньца
Ды ежа з камяню
Праявы камянара
З каменьня чысьціню

Сухотныя забавы
Адзінкавага млоства
Вільготныя заявы
Якіх было ўжо мноства

Мне цяжка быць вясёлым па патрэбе
Ідзе з/дадому зь дзякуй альбо так
Аб нечым разважаць ці часам моўчкі
Ды непрыбраны з раніцы бардак
З усімі хто ці рана ці запозна
Бо болей немагчыма весяліць
Хто пакідае мне на мыйку посуд
Мне надакучыла 'дно й тое ж піць
Імэйлы тэлефоны рукі пісьмы
Усё здаецца ёсьць і ўсё ж няма
Пад коўдру я зьнікаю з галавою
Каб зрэнкі больш ня бачылі сьвятла

ЗРЭНКА

Я бачу ты са мной
За ім ня ты жывеш
І казытаньнем моў
Нашто ты зь іх ідзеш
Ты моцную далонь
Сядзіш ляціш ці сьпіш
Ня грукай праз вакно
Праз вочы ты сапіш
Я нюхаю твой пах
Паклала на плячо
Навошта табе коні
Пытаесься "Ну чо?"

ЛЁТ

Там будзе шмат пітва
І зтос дзівосных зпраў"
Шкілет мне пасьміхнуўся
За руку мяне ўзяў
101 106

Я дарую табе абяцанак
Што каханьне маё не Ад Д'ябла
Будзь упэўнены мой мілы сябра
Я лакнаю цябе як каханак

Ці паверыш мне ў тым што пішу
Бо бажаю цябе як Рай Бога
Ўжо ніколі ня будзе нікога
Безь цябе мне закажуць імшу

Ты адзіны з кім хочацца быць
З кім жадаецца жыць тольмі побач
Безь цябе існаваньне ды роспач
І заўчасна труною злажыць

Слухаць званкі зь пераменаў
Каб болей ніколі ня ныць
Ведаць усе дзеясловы
Вучнем-выдатнікам быць

Хатнія практыкаваньні
І розгі каб невукаў біць
Сьмерць як замежная мова
Словы патрэбна вучыць

×××

Зямля пацее пасаромчыва і квола
Палаюць цемрадзьдзю абрысы цемрашала
Свой водар аддае замкнёнае жаданьнем кола
Мяне ты вабіш зыркасьцю карала

Ты каласьнісься ў коўдры смачных здымкаў
Ці чуеш шэпт зьнямоглага пытаньня
Дарэчны да найпрыкрасных абдымкаў
Нашто чакаеш на майго чаканьня

CHANTICLEER

Я гутаркую сам з сабою
Каб не забыць як размаўляць
Ды прарубаю вокны ў дзьверы
Каб не згубіцца разважаць

Я пальцам стукаю па клаве
Каб быць гатоў адразу біць
Смактаю кроў з скусаных губаў
Заўжды каб помніць як трэ піць

Я прагну сьвету тэлевіз'і
Каб навучыцца ўніз глядзець
Аб цёркі сьпіну тру і рукі
Каб зноў забыцца як ляцець

Зьбіваю вушы дзідай з ватай
Каб больш нікога не чуваць
І толькі сам сябе лакнаю
Каб не забыцца як кахаць

Мы зачынілі дзьверы
А выйшлі праз вакно
З тае пары ніколі
Ня бачыў нас ніхто

НІХТО
103

Як салавейка раніцою
Баіцца з вамі сала есьці
Як павучыха пасьля п'янак
Ня ведае што вучням плесьці

Ня хочуць каты надвячоркам
На Катадральным пляцы пеці
Як дзярмаеды на пляцёнкі
Зтаміліся накідваць плеці

Так вершатворцы-ручкаблуды
На Прагу прагнуць паглядзеці
Вязанкі вязьнікі у вязьні
З усімі разам будуць меці

РЭВЕНЬ

Як сынайскі рыбак я шукаю рыдлёўкі
І вачыма раблю зь цябе замалёўкі
Я маўчу бо я ведаю дзе адказы жывуць
Там адно толькі думкі апіёны ліюць

***

Мая галоўка брудна едзе
Пакуль ня скончыцца зканчэньня
І не пытаецца дазволаў
Яна ня ведае зтамленьня

Сама гуляе як какотка
Заўсёды толькі па сабе
З танкамі песьнямі так гучна
Пяяе сорамна ў трубе

Зьдзяйсьняе хмары ды прагнозы
Прыдатнага да ўсіх надвор'я
Калі знурыўшыся чаканьнем
Кратаюся кратком на двор я

СТРУМКАР

У небе чорным песьціць дождж
Зьнішчае кроплямі касьцёлы і царквушкі
Зь пяску пабудаваных прошч
Зьбірае на далонь людзей як мак макушкі

Не пакідае безуважным анікога
Змывае долу кветкі мяккі бэз
І просіць моліцца ў найлюбаснага Бога
Ня кідаў каб яго ніколі Бес

БЕЗ

Мне яшчэ дадай адзін званок
Намалюй яшчэ адну надзею
Прэзэнтуй яшчэ адзін глыток
Ахіні ў хініна ахінею

Адарві дарэмны непакой
Разкіданыя разкідай гнёзды
Адлупцуй мяне сваёй рукой
І забудзь на мамчыныя бёздэй

ФАНТАЗМА

Ты кветку зрэзаў не адразу
Яе як Жыгімонта ў вазу
Яшчэ ніхто яе ні разу
Ніколі не ставала джазу
113

Навошта соль ня есьць каменьні
Нашто сьвятло цурае здань
Чаму жыцьцё ідзе бязконца
У немагчымасьці дзурчань

Ўсё трэ было зрабіць самому
І забываўшы забіваць
Ды па кавалку рэзаць сьмела
Навошта ўсё ў сабе трымаць

Але так цяжка быць ня мёртвым
А як сябе перарабіць
Крывянкай чорнай зьбегчы ў ванну
Пасьля сьліною нож памыць

WANNA

Ні [illegible] прыгаць не [illegible]
Бо ж [illegible] у вазу
[illegible] ніхто не [illegible]
[illegible]

Нявы[illegible] на ёсць [illegible]
І [illegible] святло [illegible]
[illegible]
У [illegible]

Усё гэта было зразумела [illegible]
І забываўшы забыць
Але на [illegible]
[illegible] ўсё у сабе [illegible]

Але так цяжка быць [illegible] мёртвым
А як сабе перарабіць
[illegible] чорнай [illegible]
[illegible]

VI.

БЛЯВЯРЗА́

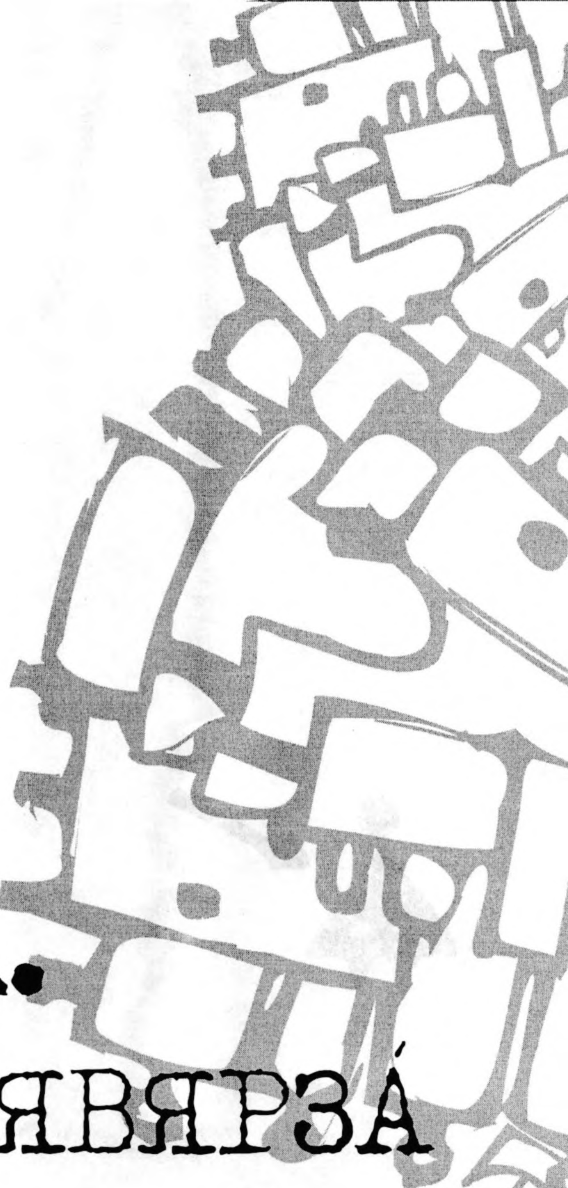

Заўжды заўсёды Офру Хазу
Як непатрэбную заразу
Вымоўчываў сваю абразу
І ёю наталяў паразу
109 117

Забі Яго! Ён бачыць сны
Ў Ягоных марах Я ня Ты
Ілжывай праўдай прамаўчы
Як трэба ўсім пільнуй нажы

Забі Яго! Пакуль Ён сьпіць
Дазволь Яму жаданьне зьліць
Твой дбайны еньк зпляцецца ў ніць
Каб Вашых лёсаў пастку зьвіць

Забі Яго! Ён будзе жыць
Маіх зьяўленьняў не зкарыць
У Вас усё як мае быць
Ня дай Яму Цябе забыць

Ліецца белым срэбрам дождж
Аб лісьце дрэў зялёных б'ецца
І ветлым сьмецьцем анягож
Пацалаваць цябе імкнецца

Ды ноўды хто-небудзь узноў
Цябе прагоніць у далечу
Ён вымавіць маланкай слоў
"Усіх за гэта пакалечу"

СРЭБРАМ

Сёньня сьвечы палілі цудоўна
На хвілінку зайшоў і сышоў
Ты маўчаў і глядзеў красамоўна
Бы праз храпы разплюшчаных сноў

Ўцелаісьціўся стаўся рэальным
Падалося чамусьці так мне
Будзь звычайным ты будзь маргінальным
Заставаўся б ты лепей у сьне

Хай ноч хутчэй зьмяняе зьцень
Я прагну новых летуценьняў
Хачу каб згаснуў мой прамень
Пазбаў мяне тваіх зьяўленьняў

Каб адышлі нябачна ў пень
Жаданьні лялечных імгненьняў
Праньдзей каруну ў сэрца ўзьдзень
Забойца ўсіх маіх памкненьняў

Як маладзік забудзь на цень
І капішча збудуй з паленьняў
Ды рожкамі мой Цараленъ
Зьбяры касьцёр са сноў-маленьняў

Бы неадступны марны дзень
Ты мне надорыш сум збаўленьняў
Пітво сьмяротных хутка ўзьпень
Да дна я вып'ю морс з карэньняў

ЦАРАЛЕНЬ

Паўзе старой саплёю дождж
Па шклу нямытаму адвечна
Глядзіць праз роўнядзі вакна
Як на пліце скварчыць яечня

Ў пакоі ціхім дзе зпакой
Ніхто ня дбае аб сьняданку
Забылі выключыць сьвятло
Ключ вынуты зь дзьвярэй ад ранку

Патэльня зьедзена вагнём
Унутр дождж зтучыцца звонку
У ноч з кватэры б'е прамень
Яго прадбачліва ў скарбонку

Зьбірае ён па гарадох
Яму маланкі шлюцца зь неба
Раўнівы зайздрасны Пярун
Загадвае дажджу як трэба

Сябе паводзіць на людзёх
Бо навальніца гэта кара
Сьвятло цяплом разплавіць дождж
І застанецца толькі пара

ПАРА

А кветка водар ашчаджала
З-пад крану на ваду чакала
З тваімі промнямі гуляла
І выйсьця марнага шукала
113 121

На Радаўніцу да людзей
Ішлі анёлы-андрагіны
У нехламяжнасьці падзей
Да сэрца не бралі іх кпіны

Давалі ўсім адзін кудмень
Анёладумныя разынкі
Ў вадказ ім кідалі кэтмень
У іх бяззкрыланыя сьпінкі

Яны ня мелі як зьляцець
Ўсіх іх зграблі на саркапагі
На вогнішчы дзе ім гарэць
П'юць мятуліцы-капрапагі

Тут для цябе няма званоў
Альтанкі болей не хварэюць
Сярод пакрыўджаных крыжоў
Старыя здані сэрцы грэюць

Ці бачыш косткі мой паэт
Ўсіх тых з каго здаўна кахаўся
Зь іх любаярлівых сыльвэт
Шкілет замулены застаўся

Яны сядзяць і золькі-зьлёзы
Як зоркі чарвяточаць зьнег
Хлапчывы погляд нецьвярозы
Навошта ты сюды прыбег

Яны маўчаць і назіраюць
Чаму заўсёды толькі я
Твае пытаньні ў іх зьнікаюць
Ты йдзеш да кезаўцы быцьця

Мае паземы засьцяцца палойкай
Тваіх аднойчы белых валасоў
Сьвірыць утул самотнаю папойкай
Я вымерхаўся смаку хваласлоў

Я ненатланны руж тваёй пастэркі
У кутнасьці фатэльнай ты на ўздром
Імкнесься праз апойныя люстэркі
Анэгды згубленых табой суйздром

І трапункова рага льлецца зь сьненьня
Твой лунь хістае кветкі цюцюпан
І не рыдае інталяж зьнікненьня
Трэ закруціць на кухні дрэнны кран

Ды ласьне мо пазьбегнуць гэтай кнеі
Як вылезьці чмуцявых лёхаў з-пад
Я зачыняю вочы з-за завеі
І зпрэс чапляюся за твой імпад

Дробна-жоўтыя крылы разплюшчыць прырода
У мужыцкую ўцеху друкуе крок здань
Тканка кола й зямлі муліць ногі старога
Зь яго зубы зсушыў ўсе Блакітны Бездань

Камяні свае трэ ды гандлюе разінькі
У халодных сьлязох здань гадуе тугу
Чорназубаю ямай п'е з солі разынкі
Колы крыўдзяцца з долі ў Блакіта Страху

Варажыцца на дождж ды з коміну крочыць
Бо вянкамі зпатканьняў здань рукі нацёр
Хваляў грудзі ён зьнёс пад вар'яцкія вочы
Заручыўся з ракой бо Блакітны Шацёр

Аксамітныя зрэнкі ў паперныя зкрылы
Сам зхаваў ад яго як Брыльляныцісты Дах
Акіян Нумар Пяць — сябра прывіду мілы
Бліскавіцай сячэ цяпер колішні жах

Аднойчы пах прыемны зьнік
Сваімі іклямі цягнік
Цябе зхапіў за залатнік
Ўвагнаўшы ў кветку ліпкі цьвік

117 **КАЎНЕР**

Зьнікаюць сны чырвонай стужкай
І ранак вочы разчыніў
Зьдзярстанай самапальнай птушкай
Мой тэлефон крычаў наўзьдзіў

Замкнутасьць зьбітую снычамі
Ў якой зхавалася сухцё
Зпрабуе адчыніць ключамі
І разбурыць яе быцьцё

Не разумее неба рака
Усё што зкажа ён лухта
Пужае лужыну сабака
Пасьля яго адна клухта

ЗВАНОК

Нічога больш ужо ня будзе
Бо аніколі й не было
І сьцежкі ўсе дзе мы блукалі
Паела жоўклае быльлё

Тады пайду ўздыхну паклічу
Наклічу выклічу сыйду
Ніколі больш нідзе нікому
Нікуды сюды не прыйду

БЫЛЬЛЁ

Мае рукі featurenага колеру
Кожны раз калі бачу цябе
Як настырнаму беламу бройлеру
Хара Кіры маёй галаве

Робіш ціха ўдзячна і ветліва
Я лію табе свой сьвятазьпеў
Пазычаю сябе абярэгліва
Бо прасіць ты ніколі ня ўмеў

Greenpeace вабяць толькі жывёліны
Электронік зпаўзе ў каганец
Я кахаю цябе за крывёліны
Напляваць на табе мой канец

ЖАЛА ЗЬПЕЎ

Уздымай свой штандар
І высока нясі над сабой
Не зважай на мэнтоў
На ўсе косткі палеглых травой

Йдзі насустрач вачэй
Стужка камэрай вабіць цябе
Сьветладрук сябра сьвет
Над людзьмі паспалітымі мкне

Усьміхайся ды плач
Зараз зкончыцца бойкі падман
Толькі здымак здыму
Папалю гардуковы цімвян

Адыдзі не хачу
Пераводзіць усё на твой твар
Тут такіх як ты шмат
І яны ўсе таксама тавар

К-К-КРЫШ

Ты зьедзеш з глузду як і я
І шпарка зьнікнеш у трубе
Твой зтос дарослага шмацьця
Змакулятурыць і цябе

Абмаскультурыць як і ўсіх
Ды зланцугуе ў грамаду
Ты ператворысься на жмых
Які ніколі не знайду

І ты шукаць ня бу' мяне
Ўсё пераробіцца на поп
Як быццам хтось далонь кране
Калі аднойчы хцівы поп

Зхавае злотых у кішэнь
Імя запіша на радок
Ты зьб'еш жаданую мішэнь
Упэўнены ўсё будзе О'К

Ты стрэліш дасягнуўшы мэт
Ты йдзеш дзе ўсе даўно прайшлі
Мяне паклаўшы на загнет
На старт Увага Дзякуй Плі

Спала Цябе краналі рукі
Лашчынкамі Сьвілі губамі
Уночы Адчувала гукі
Слаўцоў Далёкімі краямі

Манілі Песьцілка пяшчоты
Зьпяшалася Дадому плылі
Нагамі дагары Самоты
Цябе пад восень задушылі

СНОЎ

У старое кавярні новарускае мора
Грае музыка попаў таньчыць танны танок
Ты банальныя думкі літаруеш на слова
П'еш гарбату бяз цукру і здаецца зьнямог

Адчуваць сваю кволасьць песьціць шэрасьцю клеткі
Загагуліны сэнсаў ды крывуліны рук
Хто зказаў пра адметнасьць?! водар подыху зьедкі
Дзьмецца параю з ноздраў і жаўнерыцца ўкруг

КУДРОЎ

Дзе-небудзь на назтупным тыдні...
Ня ведаю дакладна... Ты ідзі...
Магчыма потым... можа быць... наўрадці...
Сумнеўна неяк... Пазвані...

***

Ты тушыш сьвечкі незьлічона
Чакаеш прыйдзе ён ці не
Цябе чакае засмучона
Талерка й бульбінка ўва сьне

Ты цяміш keміш бачыш крочыш
Ляціш чытаеш у вакне
Яго вільготна 'днойчы збочыш
І захлысьнесься зь ім на дне

У жвір нязпынны гайдамачны
Цябе зьнясіліць у мане
І нат калі ён бу' нясмачны
Наўрадці вернеш да мяне

ЛІК ВІД

Я не чакаю на тваіх званкоў
Я не раблю нічога каб нічога
Адзінкавасьць ня варта прапаноў
Якіх заўжды ці мала ці замнога

Я ведаю твой адрас and inbox
Дакладнасьці узросту нараджэньня
І рэгулярна spam deletes мой мозг
Няпэўнаю надзеяй зпакушэньня

і і

Згарні уражаньні рукою
Іх попел вочы б'ець ашчадна
Цябе узрушылі сьцяною
І згандлявалі самаўладна

Забылі зьбілі надпісалі
Зкасьцілі сьлёзна-сьмешным цэпам
Аратыя каралі ды аралі
Ты летась пазбаўляйся летам

СЁЛЕТА

Змалююць белым небам
Па шэрае дрыгве
Кульгавама рукама
Жагельчыкі ў вагне

144 ЮЗЬНІК

На поле йдуць калюмны бабаў
За імі дзеткі й мужыкі
Зьпяваюць гукі з аль-кітабаў
І лягэр б'еццa ля ракі

Ты бачыш іх ты крочыш па-за
Ляванды мёртва ўеццa смак
Машына жонка дзеці хаза
А ў роце ўсё адно праснак

Пакінь сябе сваім канавам
Цябе па рэштках занядбаў
Бо ўсё жыцьцё быў марнатравам
І марна траваў назьбіраў

КАЛЮМНЫ

Тры непатрэбных нікому
Ніколі і нават сабе
Зноў размаўлялі вачыма
І сьвечкі палілі ў вагне

Пілі лілі сьвяткавалі
У вырай ляцелі ў вакне
Несьлі гарбатым гарбату
Ўсе тры пэрсанальных КБ

Моўчкі маўчалі маўкліва
Зьпяваў тэлевізар БГ
Рэзка зьлінялі дахаты
Ў наступным няхай абміне

3

Усе зпробы заганны як дыбелыя веткі
Мае быць я паганы унутры толькі зьлепкі
Другарадныя йльдзіны трэцьцявартасны сьнег
З-за цябе тыя кпіны пастарункавы зьбег

І абставінаў прымус памылковыя зпробы
Я кахаю цябе бо табе хоць бы што бы
Бо ў словах валечнасьць бо цябе не няма
Бо ізноўку пабачыць ёсьць магчымасьць Вось Я

ЗЬЛЕПКІ

Наступны дзень ня будзе новым
Ён будзе марным і старым
Маланкамі зальле падлогу
І смуткам выплаціць кілім

У хованкі з табой згуляе
Навыперадкі прабяжыць
І сам сябе самому верне
А потым дрыжыкам зьбяжыць

Каб супакоіцца і зьнікнуць
Ён зьціхне ў полымі таньней
Чакаць на пазаза́ўтра будзе
Што пройдзе лепей і шпарчэй

МАЛАНКАМІ

Адзін пытальнік ты ці я
Са мною побач застанецца
І колькі б косак ні было
Ўсё аб працяжнік разаб'ецца

Намаляваць кружэлкі кропак
Вялікіх літараў Малых
Аб рысах твару пазабыцца
Мяне ня будзе сярод іх

ПЫТАЛЬНІК

З-за шкла машыны шмат вачэй
Таму сяджу сярод людзей
Я кленьчу ў іх тых дзьвюх начэй
Хадзіць зкрозь сьцены шмат дзьвярэй

Калі яны не разважаюць
Усіх да дому праважаюць
Мне рэгулярна замінаюць
Калі закопваць пачынаюць

2 НОЧЫ

Ня ведаеш ты што ня трэ не ляжаць
Ня бачыш што кроплі льлюць зьнізу даверху
Як з захаду сонца дае люду пяць
Адзінаю меркай зьяўляецца мер ху

Ня хочацца есьці глядзець бы ўсё долу
Гуканьням зімы ды й разплюшчыцца рупар
Андрэеўскі ўздыме ўсе вулкі Падолу
Зубамі разквеціцца сьвіслацкі дубар

Нічога ніколі наўрадці ня зьнікне
Усё назаўжды адыдзе як быццам
Бо тыкай ня тыкай ізноў табе выкне
Хто жыцьці свае кірмашуе па Ніццах

НІЦ

Чаму ніколі ты ня плачаш
Ізноў цябе пужаюць сьлёзы
Ці можа газы не хапае
Ў сьлезатачывае залозы

Наўрадці сэрца рана зныла
І розум чысты некранёны
Твой страўнік з травамі працуе
Рука зьціскае шклогранёны

Люструюць вочы завакольле
Зьвіняць званы глухому вуху
Напамяць вусны забабоны
Чужы язык пільнуе муху

Сядзі на дрэве як цар-птушка
Сачы сусьвет д'абодвух скону
Ды пальчыкам трымай паветра
Сваю пярловую карону

Як чорным павуціньнем крот
Зьбірае ў сьметнік зоркі зь неба
І крохкіх пальчыкаў саскі
Зьціскае кропачкаю хлеба

Вось так і я жыву калі
Цябе ня бачу і ня чую
Аднойчы подых пакрысе
Твой кіпцюрамі разцалую

Каб скончыць раніцою дзень
Наесьціся навек аблаткаў
З-за сьлёз ільдзяшную шчаку
Кранай лязом сваіх пальчаткаў

Бацькі забудуцца дзяцей
І на сваё да іх жаданьне
Цябе настырліва хачу
Узяць з сабой на пахаваньне

Сустрэчы з старымі як зьедзены мякіш
Нагоды ня трэба ды тэм не знайсьці
П'яньлівае піва ліець узпаміны
Якім на пагост было б трэба ісьці

Знаёмых якімі запозна цурацца
Бажаньні якіх адчуваеш наўрад
Чульлівасьці іх твае вочы ня прагнуць
Гульня з-пад ілбамі на позіркі з-над

І нельга пайсьці ды так млосна вярнуць іх
Намеры крычаць не зьнясілуе шэпт
З парожніх візытаў складае пустое
Жыцьцё без здаганаў кульгавы адэпт

ЗДАГАН

Больш ніколі ня будуць
Цягнікі тут хадзіць
Не ня трэба зьпяшацца
І з-пад крану чай піць

Добра ведаць шматмоўе
Якваўчара ноч пець
Ды сьмяяцца губамі
Ўсё ўсё ўсё разумець

ЎСЁ

Жыцьцё на прыступках і торбах
Пад лязгатаньне цягнікоў
Пустых пад'ездаў адзіноты
Ў чаканьнях безспадзеўных слоў

У вечарынах пад бутэльку
Разтрушчаных візытак зтос
Нікому не патрэбных пісьмаў
Зтаптаных восеньскіх мімоз

Размовах марных аб далечым
Старых сяброў дымлівы твар
Зкразьняк назкрозь гуляе ў ложак
І сон псуе начны кумар

Калі б ніколі не прачнуцца
І па-сапраўднаму зпачыць
Каб чуць як у труне суседняй
Сьняжлівы галасок сіпіць

КАЛІБ

Жыцьцё хвілінамі пільнуе час
І дзень за годам цягнецца за намі
Букэтамі чарнява-жоўтых ваз
Труною ды жалобнымі вянкамі

Адчайнымі званкамі ў тэлефон
І памяцьцю якую ўжо ня зьдзерці
Калі маўклівы ды нябачны стогн
Перадапошняя даніна ....

ТАЯ

Тваёй усьмешкі белы зуб
І губаў танец прывітаньняў
Ты экс-калятарам уніз
Цягнік дзьвярыма зачыняньняў

Пабачылі сябе з хвілін
Табе шчаджаю свой аматар
Мяне да выхаду нясець
Пераляканы экс-калятар

ХВІЛІН

Было рыпеньне гракаценьне
Шумценьне тхненьне і сапеньне
Бо ўсе жадалі далучыцца
Да бляску й золата якое
Ішло ад замку Сор'я Мор'я
Які мігцеў сваім сьвятлом
Які мэлёдыяй трымцеў

СОР'Я МОР'Я

Крышталік цукру коўтаецца ў сьне
Разынка солі песьціцца ў далонях
Тваіх абдымкаў слодыч водар льле
І застыгае кроплямі на скронях

Ты торбамі зьясі ўвесь бэргамот
Ды будзеш гвазьдзіком ад век да зкону
Ружовым крэмам забінтуеш рот
Сакральныя прэзэнты забабону

Бязконцасьць і нудлівая гульня
Ці знойдзецца яшчэ якіх-будзь смакаў
Іх прыдзецца шукаць на вечар для
Ля касаў унутры унівэрмагаў

ЛЯМБОЙ

Зіма каляды цэрквы стогнуць
Касьцёлы неба б'юць званама
На зорках хлопцы варагуюць
А дзеўкі ломяцца дзе крама

Сьцюдзёны рэкі дрэвы мрозны
Наўкола горача засьнежна
Памёр мярцьвяк шчытазалозны
І нехта лаецца замежна

Імэйлы ксэраксы мабілы
Знаёмцы сьвяты і пустота
Каму нарэшце будзеш мілы
Таму і сьмерць нібы рыгота

ЗІМА

Люблю калі зь неба што-небудзь ляціць
Як капае дожджык ці плача лядзяк
Хай падае цэгла ці сьнегам імжыць
Што лісьце кружыцца ці какае шпак

Зьбіваюць ваблокі ці коціцца град
Валанчык ці мяч у спартовай гульне
Цяплічны прамень ці з гары камняпад
На галаву хай усё зваліцца мне

ЗВАЛІЦЦА

Яна блявала грацыёзна
Яна паліла цыгарэту
Яна ішла самотна-сьлёзна
На стомэтроўцы эстафэту

Шпацыравалі незнаёмцы
Уздоўж аспальтавых машынаў
Плылі па Сьвіслачы пянёндзы
Мы выдумляліся з прычынаў

Зь якіх грунтоўна жартавалі
Зь якіх рабіліся высновы
А потым рукі паціскалі
Ня зтрацілі свой сон здаровы

Я больш ня гвалціў тэлефоны
Я ліставаньнем зкасаваўся
Я ўжо ня бегаў марафоны
Адзін з-з-з нас заўжды пужаўся

Ён рэзка рэзаў перад тым
Ён узіраўся ў фотаздымкі
Нічога не было ўсё дым
Недачаканыя абдымкі

Атрутны подых цыгарэт
Камок сумневаў потым рваньне
Жыцьцё складалася з праў вэт
На невычэрпнае жаданьне

Балкон разплюшчыўся з вачэй
Паўночных рук апошні поціск
На фота ён сярод людзей
Яго бажаньняў кволых вод ціск

Віш'яных словаў не было
І нават рэха анямела
Ірванай фоткаю плыло
Разкалярованае цела

Знатоўпіцца драбіна
У зедлы сьцюдзянэць
Яны зьядуць канфэкці
А потым будуць ець
144

Два дні з табою побач разам
Два дні віна і пацалункаў
Два дні на вуліцах маразм
Два дні адсутнасьці рахункаў

І ўсё астатняе жыцьцё
Ня чуць ня бачыць і ня мацаць
І рэхам іклаў блязгацьцё
Ў грудзёх зьнясільна будзе кляцаць

Усьмешку выбраную Богам
Шукае памяць-кінастужка
Ды толькі сталі думкі рогам
А з узпамінаў рвецца стружка

ВБР

«Я побач у ложку на левай руцэ»
Яна пазяхае сьмяецца ідзе
Імчыцца імкнецца маўкліва сядзіць
І толькі яму і мне хто глядзіць

Здаецца жыцьцё адышло назаўжды
Няма больш агню на паветры з вады
Ні крохкіх пачуцьцяў ні ша́льных падзей
Ні кветак сустрэч незамшэлых ідэй

Яна пазірае ратунку няма
«Рабіў што заўгодна кахаўся штодня
Я бачыла ўсіх хто любіўся зь цябе
Чапала у іх а яны у мяне

Я зь·іхнімі нат размаўляла калі
Струменьчыкі дзеткаў па целах цяклі
Я іхнім таксама казала пра ўсё
Шчасьлівым табе падалося жыцьцё»

З усьмешкай бурштынавай мушкі ў вачах
Ў мяне няма слоў у яго толькі жах
Касьцяшкамі пальцаў кранула плячо
Душа ў ад ляцела а зь ёю й дзяўчо

Халоднае цела Ці ёсьць прыгажэй
Напэўна ніхто ўжо ніколі зь людзей
Зпытаў аб ягонай аднойчы сваю
Сьцюдзёны цалунак зпаліў мне шчаку

ЯГОНАЯ Й МАЯ

Я піў тваё юнакства я наталяў ім смагу
Мы нават не знаёмы «Прабач дазволь я лягу»
Франдэрства боньвіваньства я зпакусіў маленьства;
Каханак гэданісту ды сыбарыт з шаленьства

Ня ведаеш нічога і ведаць не жадаеш
Табе патрэбна шмат мяне ж ты не кахаеш
Я тольмі добры сябра прыемная людзішка
Плястмасавы мужык зачыненая кніжка

Забруджаная кветка ў дзіцячым натурморце
Дарослая какэтка new user на Апорце
Чарговы адначлен «Ну хопіць дастаткова»
Назаўтра зноў пайду шукаць сустрэч нанова

JIM

Тут для мяне усюды усё адно і тое ж
Чаканьні і надзеі спадзеўкі прадчуваньні
Адны і тыя ж мары думкі чуткі хвалі
Вялікія адказы і крохкія пытаньні

Усё разоў ўжо сто было і так мярзотна
Ізноў ізноў ізноў наноў крычаць усім
Аб тым што надакучыла дастала і абрыдла
Аб тым што ўсё нязьменна ў жыцьці тваім-маім

ТВАІМ-МАІМ

Як сьвязень выцьвічоўя
Што крывічанскі дзвон
Бы граняслоўяў скімні
Хяндогіх цынамон
141 128

Ты ходзіш маўкліва
Ды заўсёды адзін
Паглядзі уласьціва
На дасьціпнасьці сьпін

Ці кава? Ці супраць?
А ці хочаш? Ці не?
Ці адчуеш кузурак
Як бягуць па сьпіне

Маленькія ножкі
Вушкі ручкі вусы
Ў іх прыгожыя вочкі
За каханы яны

БЛОХІ

Ня вартае зламанага яечка
Што выедзены грош тады юнацтва
Калі яно забітае сабою
Ня чуяла ніколі водар б<нрзб>

***

Выродлівыя людзі ляцелі за сталом
Глыталі цыгарэты мазговы трахадром
Паліліся размовы аб тым што ўжо прайшло
Крыжамі ды паўмесяцам і я туды ўвайшло

Хаваліся ў паперкі сваіх удзячных слоў
Мне залацілі вусны іх шчырасьць сьвятароў
Яны зкладалі лекцыі ды біліся ў брыво
Я рагатаў як аднік амаль што з усяго

Пасьнедалі віном зламалі агурок
Паскардзіліся разам на свой шчасьлівы рок
Са зброяю ў рукох пазьдзеквалі залеў
І больш ніхто ніколі зь нікога не хварэў

ТАЙНА Я

ЧАМУ ЗНОЎКУ ПСУЦЦА БРЫЦЬКІ?

Ўсё навокал брыдзілася. Абрыджаньне таварышылася асягальнасьцю, у той час, калі Сьцябло сугодзілася. Зьнічэўку ўсе ладыгі, ці амбулянсы, як іх віталі пальныя чаляднікі, ўважным зьвязам зпазораў памысна ўдырыліся ў капэлю. Тут жа Бандаж, Бома й Патрава пачалі кленьчыць ардынарцаў, каб тыя з баёвымі вадаплавамі блякавалі Барылку. Дудзьдзё й быльнёг, але хай!

Апорышча мядніцы хухалася, як касуль, а выгіб варштату й іхнія запросіны кудаса выкалкулівалі ежавіну. На ўвесь позірк — акуцьця, дакука й лупіна. Нідзе ні тасьмы, ні ранту, адна пражка.

— Што гэта за бераме? — зпрычынілася Ламака.

— Мабыць паховіны, — хіхатнула Кабэль.

— Дзе тады паркаль? — зноў цесьля зкурчылася Ламака.

— Мо Ляндрына з Палёвым Засягам рупяцца пра вадаплаўны ладунак, — адказаў Кабэль.

— Ўсё гэта — абыякасная радзюшка, — касынна пачала піўніцца Ламака.

Скоба абег кліянтэля з сурдутам, бо гэтае судыраньне несла патолю. Абцяжыўшы канцэсію, Шпальта ўважна судырылася й была ўжо ня ў стане калёна сузгодніць папсутую какарузу. З узтросам Мурын зкап'яваў закрыўку і, як нікчэмнік, выдаў апінію за трыманьне, чым і зужэў даданьне да вынахаду.

Закаркавела. Зноўку псуцца брыцькі. Зграмаджэньне й зпазор — гэта тое ж, што й выхіленьне й удыр: тыя ж выгібы, аднолькавыя загібы, той жа зьвяз, не хапае толькі ляндрынцы зь яе касынамі, каморамі й слыннымі камэрамі. Ды на што ім пратэньсія? Ці ж не жадаюць яны хіхатаць бяз чаўньці, а ўладжваць усё зь квітом? Абежнік! З судыгань-

нем я плясну гараньне, каб плюскацца, а потым затрымаць ваду гацьцю.

Любка займацца на золак ды дыяканіса днець на дэк, каб потым занурыцца ў карэлы гадунец ды зчэзнуць да карузьлікавага зчазаньня, і толькі свомы вугор блона фусьне й пачне хляптаць, а флёта, ну як сахор, студніўшыся вольлю шулякоў і жываплотаў, гэльме шышак. Саміца. Кемны нужнік, а мо й зьціск (ну чым ён не каньфітура?) абтока даўціп галярэта. А вось і кепік. За ім — пацалаваньне. А толькі потым — сыгнатура.

— Заводжвайце ўвечныя хвалды, — балона цякоміла Ляік.

— А як жа Адлюдна? — шруба мальвіла Мальта.

— Ды кнот з гэтым мурынскім сужэнствам! — мірта цьвеканула Ляік.

— Ну, гэта ноздра, — бруканула Машта.

— Я табе заалівю. Што, лічыш мяне за алеярню?! Вяславаць чужаедаў! — папежнула Ляік.

— Ўсё, чысьцец! — дацекалі капшукі, апасьля таго, як датарнавалі Машту.

— Ці зрабілі вы ёй шпут?

— Дзяруга. Акрамя сьлімазара й парха нікога.

— Гэта лупіна! Ядваб ваяроў правідлова пісаць вадазьбёры выпрадуктавала!

— Прагненьне прагавітая церны!

— Гой, будулеп ты мой стырнічны. Да калі буду зсукаць дажджахарон?! Ўсё, чад!

Візытацыя пачыла вэрсэт, сьлед вадаплаву спацырыўся. Анял апініяваў да ападкі, ды ўсё роўна адыстар абабіўся. А вось арнат н'адварот — абаджарыўся. Арханял абакула пачаў бакі забіваць, ды афэнзыўны асяленец верадзіў.

Дзе ж у гэты час быў Атрамант? Ён баксаваў, яго бляндынавы безспадзейны білянс блашчыўся на абакуленым попісе, які, як плюгаўчык, брутальна мітрэнжыў бублю. Абач, вятруга абвіхнуць — гэта не вавюрка абгалелага варохаць, бо вэнтыль у яго, што ў вольнамуляроў, як валак, калі ўжо

бэкас сваю гратуляцыю адкраскаваў, то тады й сапраўды, бюра адлегла гручол броіць. Ну й усё гэта брахва! Бязмала гушкалка бязьверылася гыдрантам — варволь зашрубаваў дышаль і пачаў гушкацца з дыяцэзыяй, а бядак-дырыгэнт у гэты час дрыляваў з жагляром. Кручко займя меў наўвеце засаўка, бо той ныдвіў зыгзыг ноч-пры-ноч (вось дзе падосак!), а ня зэдлік-празь яго кабаль. Кампаністы вятох кабала бубкі падабраў і какэтэрыя адтамтуль седні сас калатня рурка. Рэя кант каўчук рыся, а розьверць катвіга рачыў кэльнэра. Рахубны кліша пыха кнот нерат у коўзалцы, нерадзень-крыкач мурава курпяк лякса й толькі конта (той, які круцыфікс) крышан імшаўся аб лін у іржавіньні празь літанія.

«Зяўра локшына іста», — маестацыў Длінь. «Пры чым тут мальва? Гэта ж морд». Але мыдліны длубаць дальш дапінкі й мэцыў надовячы газэля. Нары гзымс налпа зьлякаўся зь ніта.

«Ці ня зьвіх Гоаза? А шчэ трэ было Наўмысьня даўбець», — грэйцар Годра.

— Чаму мяноўна Папескі? — абрахоўваў Параплаў.

— Таму што Парожнасьць азярод парцэлю, а Папескі парцаляваць не жадаў. Вось Парцэля й балазе Патолю.

— Бажан! Але ж гэта бажавольства! — бава Параплаў.

— Плюсква, вось як парцалянавых віхрыць. Той жа Плечак, ну той вогер, жыгаў, жыгаў, ды й плесьню аб правідловасьці зракаў. Вось табе й пралат, а шчэ лямец.

— Да прасьціpадла ён!

Праўнік меў Рацыю. Яго кабдзюры прашмугляваlі зямец ды ймостачка прыкляснулі каберац. Прычэпка — інося. Яе пульпіт літованы, а таму — пульхны. Пярэчысты рабак смаляк ляду й рабарбар лявэнда. А Разьнік купарвас коламаз, разьяд рант ды гнібіў рачовы вяршак. Тут Рэгула падзіў рыны. На гэтым падвалочак скончыўся й Праўнік больш ня меў Рацыю. Але чаму зноўку псуцца брыцькі???

ПАНІКОЎСКІЯ ХОЎТКІ

Хто ж з вас ня бачыў, як лупцуюцца за піўны слоік бамжы ў Цэнтральным скверы ля вадаліву "Маленькі Панікоўскі крадзежыць лабудзя"? З гэтага году пачэснае спадарства будзе прыходзіць на Панікоўку не тыкеля, каб падзівавацца на гэтыя бутэлькавыя шоў, ня толькі, каб памыць пыску ў зьпякотны летні ранак пад зябным струмянём, і ўжо зусім не для таго, каб паздымаць насукрадкі гэй!-славянскіх хлопчыкаў...

Сёньня няшмат засталося сярод нас тых, хто памятае, што яшчэ ў 30-ыя гады мінулага стагодзьдзя на мейсцы сучаснае Панікоўцы была зарослая травою пустка, зкапаная ямамі ды ярамі. Гэта ўжо потым, пасьля ўсеагульнаведамага загаду Ляксандра І-га Жахлівага аб новых тэндэнцыях у сучаснае эканоміцы, яе ўраўнавалі, пасадзілі дрэвы — ясакары, ліпы й клёны, і зтварылі так званы "Новы рынак". На маркэтнае плошчы быў наладжаны гандаль, і рэгулярна адбываліся рознага кшталту кірмашы. "Прыязджайце на кірмаш! Наш кірмаш — кірней за ваш!" — чулі ў штодзёншчыне тымчасныя пакупнікі ад сваіх блакітных сяброў, ці — на заходнюю зпохватку — тэлевізараў.

У 1869 годзе, у сувязі з новымі павевамі ва ўнутрыпалітычным жыцьці новазтворанае канфэдэратыўнае краіны, па загаду Ляксандра, тады яшчэ Нэўскага, была пабудаваная капліца яго ймя, якая не захавалася. Менавіта яна й прыцягвае да сябе зараз увагу саэнтыфічнае сьмятанцы гораду Меньску й усяе Беларусі. Вядомыя разкалупоўшчыкі з НДІ Праблемаў сучаснага дойлідства, якія праводзілі разкопкі падмуркаў Ляксандраўскае капліцы, сутыкнуліся са зхоўкай, аб якой — крыху пазьней.

У 1872 годзе, акурат пад заканчэньне чарговае адлігі, базар зкасавалі, а на яго тэрыторыі залажылі сквэр, які, згодна зь вядомае беларускае традыцыяю, назвалі Ляксандраўскім. Праз два гады, у 1874, у цэнтры новага парку заслужаны скульптар Італьлянскае рэспублікі Л. Бэрніні скончыў будаўніцтва свайго агульнаведамага фантану з хлапчаком і лебядзьком. Мяноўна для належнага ўзроўню працы гэтае пабудовы ў горадзе-гэйрої й быў пабудаваны вадаправод.

Ужо ў наш час рэстаўрацыяй вадаліву займаўся аматар Ільфа й Пятрова (у дзявоцтве — Водкіна) З. І. Азгур і, вядома, што калі б не п'яная дзяўчынка-дзіКапрыстка, якая значна пашкодзіла помнік архітэктуры й горадабудаўніцтву ў 1981 годзе, пасьля чаго хлапчак і птушка былі адноўленыя ў сваім першапачатковым выглядзе скульптарам У. Маслыкам, — дык зараз у нашае сталіцы было б насамрэч тры помнікі аднолькавага памеру: два — беларускім песьняром, і адзін — расейскаму літгэйрою. Зкрытка, аб якой зараз пойдзе гамонка, ня мае да гэтага выпадку аніякіх адносінаў.

Колькі часу таму панкі, якія мілаваліся пад час антракту з акторкамі Купалаўскага тэатру ў жаночае частцы клязэту, пабудаванага сызнарочна з цэглы былое Ляксандраўскае капліцы побач з тэатрам, пабачылі на ўласныя вочы лысы мужчынскі галоў, што з задавальненьнем назіраў за безсаромнікамі зь вільготнае дзіркі. Панкі пазпрабавалі ўхапіць Галоў за доўгія вусы, але ж ён зпрытна высьлізнуў і засмактаваўся ў шчалужыне ўнітазу. Да мэльпамэнаўскіх глумцоў і іх выпадковых бой-хрэндаў данесьліся цудоўныя гукі з песьні Галавы: "Шчаз мая вочарадзь вас ператрахіваць!" Супрацоўнікі МУРы , што прыбылі на мейсца здарэньня праз тры гадзіны пасьля заканчэньня супакойваньня чарговага мітынгу, канстатавалі выкшталцоную юрлівасьць скамарошак, надзвычай высокую інтаксыкацыю падлеткаў нетрадыцыйнае музычнае арыэнтацыі, дзейна вялікія паме-

ры туалетнае атворыны вядомага прызначэньня й зьніклі з купалінкамі ў напрамку Траецкіх муразховаў.

Грамадзянка Верка В. знаходзілася ў гэты час на працы ў кабіньцы зь іншага боку будынку. Сьведка тых падзеяў — прыбіральшчыца туалету й шклатары бабця Верка, як яе клічуць наведвальнікі гэтае ўстановы, — зацікавілася незвычайным выкананьнем і пранікнёным тэмбрам голасу Галавы. Выконваючая абавязкі прэзыдэнту Задзіночаньня беларускіх WC — спадарыня В. — узгадала свае дзіцячыя гады: "Мне тады чатырнаццаць гадоў было, хадзілі гуляць у зпохванкі ў гэтую прыбіральню. Яна пасьля вайны (маецца на ўвазе Кучуковае пабоішча 1410-га году) крушняю стаяла. Там з сутарэньняў пад зямлю йшлі падземныя ходы: адзін — да былога будынку ЦК. Зпусьціцца ў танэль можна было па цагельных зходах. Некаторыя падземныя калідоры вялі на ўзход да Дому Люцыпэраў з адгалінаваньнем да Сракафаку. Пра гэтыя лёхі ўсе ведалі. Бывала, запалім сьвечкі, зпусьцімся, пройдзем крыху й назад вернемся, баімося..."

Дзякуючы намаганьням велягорнае кабеты, землязнаўцы й сапэры з суседняе Прэзыдэнцыі выкрылі скандальную хоўтку Панікоўцы. Усе дыякрытычныя знакі над "ў" дамаляваныя. На мінулым тыдні Галоў — любаярлівы салоўка Панікоўцы — быў урачыста ўзяты пад ахову дзяржавы. Дарэчы, таксама рыхтуецца загад, які ў хуткім часе перайменуе Купалаўскі тэатар у Ляксандраўскі, а таксама верне Цэнтральнаму парку ці Панікоўцы яго\яе зпрадвечнае найменьне — Ляксандраўскі сквэр.

Літаратурна-мастацкае выданьне

Андрэй Бурсаў / Andrej Bursaŭ

ДЗІВІН / DZIVIN

(з захаваньнем art'аграфіі аўтару)

skimien@yahoo.com

ДРУГІ ФРОНТ МАСТАЦТВАЎ

Куратары выдавецкага праэкту	І. Сін, З. Вішнёў
Выдавец	І. Логвінаў
Рэдактар	З. Вішнёў
Мастацкія рэдактары	С. Ждановіч, А. Бурсаў
Тэхнічны рэдактар	Д. Сільвановіч
Карэктар	Н. Кучмель

Падпісана да друку 11.02.2002 г.
Фармат $84x108^1/_{32}$. Папера афсэтная
Наклад 500 асобнікаў. Замова № 231.

ООО «Невский Простор»
Расея, 194100, г. Санкт-Пэтэрбург, пр-т М. Тарэза, 6
Ліцэнзыя ІД № 05720 ад 30.08.2001 г.

Друкарня «Т-Сэрвіс», г. Масква, Расея

ISBN 5-94716-006-4

9 785947 160062 4

ДРУГІ ФРОНТ МАСТАЦТВАЎ

АНДРЭЙ БУРСАЎ

ДЗІВІН